

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo

Recursos e infraestructuras para a docencia dos TÍ

El edificio, donde se ubica <?xml:namespace prefix = " st1" ns = " urn:schemas-microsoft-com:office:smarttags"" />la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo ocupa una superficie de 7.996 m². Allí, además de las aulas enumeradas existen despachos para profesores, concretamente, 57 despachos.

Otras instalaciones de interés son las siguientes: Biblioteca y Salas de Lectura, Sala de Juicios, Delegación de alumnos, Conexión inalámbrica, Web de la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo, recursos docentes en Red. Como apoyo a la docencia, la Universidad de Vigo ha puesto a disposición de profesorado y alumnado la plataforma FAITIC (<http://fatic.uvigo.es/>) con recursos en línea destinados a la teleformación, Servicio de reprografía y Cafetería ☕.

Coordinación da mobilidade

A coordinación dos programas de mobilidade Erasmus, Sicue Séneca, Isep realizase pola Prfa. Dna. Regina Ibáñez Paz (Despacho A-206, e-mail ripaz@uvigo.es, tlfno. (00.34).986.813.823 sen perxuicio da labor de orientación e información da ORI.

Titulaciones impartidas no Centro

Neste Centro impártense as seguintes titulaciones: Grado en Dereito, Grado en Relacions laborais e Recursos Humans, Licenciatura en Dereito (rama económico-empresarial), Diplomatura en Relacions Laborais, Master en Ordenacion Xurídica do mercado e mailo Master en menores en situación de desprotección e conflito social. A información específica sobor de cada un atoparase de seguido no seu apartado propio.

E de importancia suliñar que o MASTER EN XESTIÓN E DIRECCIÓN LABORAL ATÓPASE EN SUSPENSION TEMPORAL para el CURSO 2009/2010.

Outra información

Na páxina <http://www.uvigo.es/alumnado/index.gl.htm> a/a alumno/a atopará información de interese sobor asociacions, biblioteca, bolsas, créditos, emprego, mobilidade, premios, outros (actividades extracadémicas e recreativas), residencias, Secretaría virtual, servicios informáticos, transportes, acceso á Universidade e convalidacions.

Calendario académico

Calendario escolar curso 2009-2010

Estudos oficiais de grao e posgrao

(Aprobado en Consello de Goberno do día 20-04-2009)

1.- O período lectivo do curso académico comprenderá do día **21** de setembro de 2009 ao **30** de xullo de 2010. O mes de agosto non será lectivo.

2.- As actividades académicas comezarán e rematarán nas datas seguintes:

Primeiro cuadrimestre inicio: **21** de setembro de 2009.

remate: **3** de febreiro de 2010.

Segundo cuadrimestre inicio: **4** de febreiro de 2010.

remate: **7** de xuño de 2010.

3.- Cando estea previsto a realización de probas de avaliación os/as estudiantes en cada curso académico terán dereito a dúas oportunidades quedando o calendario recomendado de probas de avaliación organizado en tres períodos:

Denominación	Datas das probas de avaliación	Data límite de rexistro das cualificacións en xescampus
Primeiro cuadrimestre	entre o 21 de xaneiro e o 3 de febreiro de 2010.	18 de febreiro de 2010
Segundo cuadrimestre	entre o 25 de maio ao 7 de xuño de 2010.	25 de xuño de 2010
Xullo	entre os días 1 ao 15 de xullo de 2010.	26 de xullo de 2010

4.- As clases interromperanse dende o día **21** de decembro de 2009 ata o día **8** de xaneiro de 2010 (ambos os dous incluídos), os días **15** e **16** de febreiro e dende o día **27** de marzo ao **5** de abril de 2010 (ambos os dous incluídos).

5.- Terá carácter festivo o día **28** de xaneiro de 2010 (celebración do patrón da Universidade). Posuirán o mesmo carácter os días das festas oficiais do Estado, da Comunidade Autónoma e, en cada Campus, os días das festas locais.

6.- Así mesmo, en cada Centro terán carácter festivo a data da festa do Centro. Todas as que non coincidan en luns ou venres, pasaranse a esos días.

E.T.S. Enxeñeiros de Telecomunicación	29-09-09, martes
E.U. Enx. Téc. Forestal	04-10-09, domingo
Facultades de Bioloxía// Ciencias do Mar// Química//Ciencias	15-11-09, domingo
E.U. Formación do Profesorado de E.X.B.	27-11-09, venres
E.T.S. Enxeñaría de Minas	04-12-09, venres
Fac. de Dereito // Fac. CC. Xurídicas e do Traballo	07-01-10, xoves
E.S. Enxeñaría Informática	25-02-10, xoves
E.T.S. Enx. Industrial // E.U. Enx. Téc. Industrial	19-03-10, venres
Facultade CC.EE.EE. // CC.EE e Turismo // E.U.Est. Empresariais	05-04-10, luns
Fac. Historia//Filoloxía e Tradución//Fac. CC. da Educación//Fac. CC.Educ. e Dep.	26-04-10, luns
Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación	29-04-10, xoves
Fac. CC. Xurídicas e do Traballo (Relacións Laborais)	01-05-10, sábado
Facultade de Belas Artes	08-05-10, sábado
EE.UU. de Enfermería	12-05-10, mércores

Normativa e lexislación

Dentro da normativa destacamos:

a.- Lei Orgánica 6/2001, do 21 de decembro de Universidades.

b.- Lei Orgánica 4/2007, do 12 de abril, pola que se modifica a Lei 6/2001 de Universidades.

c.- O regulamento de Estudantes.

Ista e outra normativa atópase na páxina web da Universidade na información relativa ao alumnado.

d.- A normativa de permanencia na Universidad de Vigo, foi aprobada polo Consello Social o 13 de xuño do 2001 e modificouse pra adaptalo o longo do tempo. Regula as seguintes materias:matriculación no 1º curso de acceso ou reinicio de estudos, convocatorias, rendimento académico mínimo, comisión de permanencia, requisitos da matrícula, avaliación curricular e reinicio de estudios.O Seu contido pode consultarse no enlace:

http://webs.uvigo.es/sxeralweb/images/normativa/ordenacion_academica/normativa_de_permanencia_na_universidade_de_vigo.pdf

---

Información xeral do centro

EQUIPO DECANAL

Decana

Ana María Pita Grandal

Vicedecanos/as

Pilar Allegue Aguete

María del Mar Rodríguez Domínguez

Ángel Aday Jiménez Alemán

Secretaria

Patricia Valcárcel Fernández

Campus Univ. Vigo
36200 Vigo Tel: 986814010 Fax 986814011
e-mail sdfdev@uvigo.es

<http://webs.uvigo.es/cienciasxuridicasdotraballo/>

A Xunta de Facultade da Fac de CCXX e do Traballo de Vigo e un órgano colexiado de representación, decisión e control do centro. Está composta polo Decano/a, que a preside, e polos demais membros determinados no artigo 4 da sua normativa de réximen interno aprobada no Consello de Goberno do 5 de outubro de 2005.

Atopamos tamén as seguintes Comisiones Delegadas da Xunta de Facultade:

a.- Comisión Permanente da Xunta de Facultade.

b.- Comisión de Docencia.

c.- Comisión de Convalidacións e Validacion.

d.- Comisión de Biblioteca e Extensión Universitaria.

De unha especial importancia é a Comisión de Calidade.

Tamén suliñamos o destacado papel, pola sua trascendencia, das Xuntas de Titulación encargadas de elaborar, aprobar e modificar as propostas dos plans de estudios. Atopamos de unha banda a Xunta de Titulación de Relacions Laborais e pola outra a Xunta de Titulación de Dereito Económico.

Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01101	Dereito: Teoría do derecho	1c	6
V08G211V01102	Estatística: Estatística	1c	6
V08G211V01103	Socioloxía: Introdución á socioloxía das relacións laborais	1c	6
V08G211V01104	Economía: Príncipios de economía	1c	6
V08G211V01105	Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo	1c	6
V08G211V01201	Dereito: Dereito constitucional	2c	6
V08G211V01202	Empresa: Organización da empresa	2c	6
V08G211V01203	Psicoloxía: Psicoloxía	2c	6
V08G211V01204	Economía: Economía española	2c	6
V08G211V01205	Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01301	Contabilidade	1c	6
V08G211V01302	Dereito do traballo I	1c	6
V08G211V01303	Dereito mercantil	1c	6
V08G211V01304	Psicoloxía do traballo	1c	6
V08G211V01305	Socioloxía do traballo	1c	6
V08G211V01401	Dereito administrativo	2c	6
V08G211V01402	Dereito da seguridade social I	2c	6
V08G211V01403	Dereito do traballo II	2c	6
V08G211V01404	Técnicas de investigación social	2c	6
V08G211V01405	Recursos humanos I	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Teoría do derecho

Materia	Dereito: Teoría do derecho			
Código	V08G211V01101			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Pérez Álvarez, Luís			
Profesorado	Feijoo Miranda, Jose Pacho Blanco, José Manuel Pérez Álvarez, Luís			
Correo-e	luisperez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Materia de formación básica necesaria para coñecer os conceptos fundamentais do Dereito, así como as fontes normativas, a interpretación das normas, e outros aspectos fundamentais do ordenamento xurídico.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber - saber facer
CB3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer - Saber estar / ser
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber facer - Saber estar / ser
CG4 Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- Saber estar / ser
CE1 El alumno comprenderá el concepto de estructura del derecho con la finalidad de poder resolver pacíficamente los conflictos económicos y sociales del ámbito laboral	- saber - saber facer
CT1 Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber - saber facer
CT3 Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	

CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber - saber hacer - Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico	- saber - saber hacer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O estudante comprenderá os conceptos básicos do Dereito, as fontes e a estrutura do ordenamento.	CB2 CB3
O estudante poderá interpretar e resolver, razonable e pacificamente, os conflictos de toda natureza no seu ámbito de desempeño profesional.	CB4 CB5 CG1
O estudiante, dende o seu coñecemento e a súa condición profesional, comprenderá e poderá sintetizar os distintos problemas para resolvélos de forma efectiva, e dende o traballo individual e colectivo.	CG2 CG3 CG4 CG5 CE1 CT1 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

Tema 1.- Conceptos fundamentais do Dereito.	1. Concepto e definicións de Dereito. 1.1. Problemas de definición. 1.2. O positivismo xurídico. 1.3. O iusnaturalismo xurídico. 2. A estructura do Dereito. 2.1. A norma xurídica: xustiza, validez e eficacia. 2.2. Tipos de normas xurídicas. 2.3. Normas e principios xurídicos. 3. O sistema normativo: unidade, coherencia e integridade.
Tema 2.- As fontes do Dereito.	1. Concepto de fontes do derecho e tipología. A complexidade do ordenamento. 2. Sistema de fontes do derecho. 3. A Constitución. 4. A Lei. 5. Os regulamentos. 6. O costume. 7. Os principios xerais do derecho. 8. A xurisprudencia.
Tema 3.- A interpretación do Dereito e as normas.	1. A interpretación do Dereito e das normas. 2. Criterios de interpretación das normas. 3. A argumentación xurídica e interpretación. 4. A interpretación da Constitución.
Tema 4.- A eficacia e a validez xurídica.	1. A eficacia das normas. 2. A nulidade e o fraude de lei. 3. A renuncia ao derecho e a exclusión voluntaria da lei. 4. Os ámbitos temporais das normas xurídicas. A entrada en vigor das leis e o derecho transitorio. 5. A jerarquía normativa eo principio de competencia. 5.1. As normativa autonómica e a normativa local. 5.2. A normativa internacional. 5.3. O derecho da Unión Europea.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	36	72
Estudo de casos/análisis de situacíons	15	15	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	30	32
Estudo de casos/análise de situacíons	1.5	14.5	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descripción	
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Estudo de casos/análises de situacíons	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Descripción	
Metodoloxías	Resolución de problemas
Sesión maxistral	Resolución de dúbidas teóricas e prácticas

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaliadas
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución de probas obxectivas. Resposta a preguntas sobre un ou varios temas. Os estudiantes deberán contestar ás preguntas formuladas cunha linguaxe axeitada e razoadamente.	70	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE1 CT1	
Estudo de casos/análise de situacíons	Resolución de casos prácticos. Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	30	CB3 CG2 CG4 CG5 CE1 CT1 CT3 CT4 CT5	

Outros comentarios e avaliação de Xullo

1ª Convocatoria ordinaria.

-Sistema de avaliação continua. Os alumnos e alumnas que se acollan ao sistema de avaliação continua serán avaliados según os criterios sinalados anteriormente.

Na proba final, o examen suporá o 70% da cualificación final, tendo que acadar o estudiante unha cualificación mínima de 4 sobre 10, para que sexan tidas en conta as cualificaciones obtidas mediante o sistema de avaliação continua.

O exame consistirá no desenvolvemento de dúas preguntas de resposta longa, de conformidade coas indicacións que no seu momento se concretarán. as notas obtidas no proceso de avaliação continua conservaranse para a segunda convocatoria sempre que o estudiante alcance a calificación mínima de 4 sobre 10.

- Sistema de exame final. Os alumnos e alumnas que non seguiron ou non superaron a avaliação continua Terán dereito a un exame final teórico e práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e constituirá o 100% da cualificación da materia..

O exame consistirá nunha parte teórica donde se farán dúas preguntas de resposta longa e na parte práctica se desenvolverá un caso práctico e se contestará a una serie de preguntas relacionados co mesmo.

2ª convocatoria ordinaria.

Os estudiantes que superando a avaliação continua non alcanzaren a cualificación mínima farán un exame similar o da primeira convocatoria, e se lles conservarán as cualificacións obtidas no proceso de avaliação continua. Os estudiantes que non se acollesen a avaliação continua terán dereito a un exame final teórico e práctico similar o da primeira convocatoria, que constituirá o 100% da cualificación da materia.

3ª convocatoria, fin de carreira

Para aqueles estudiantes que se matriculen na convocatoria de fin de carreira a proba consistirá nun exame sobre a amteria

obxeto do programa da asignatura.

As datas de exame de todas as convocatorias estarán fixadas e a disposición dos estudiantes tanto na propia Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo como na súa páxina web.

Recomendase os estudiantes que participen na avaliación continua que suban a súa ficha de estudiante a plataforma TEMA

Bibliografía. Fontes de información

DE LUCAS, J. (Ed.) AA. VV., Introducción a la Teoría del Derecho, Tirant lo Blanch, Valencia, 1997

BONORINO RAMÍREZ, Pablo Raúl, Introducción á teoría do Dereito, Servizo de Publicacións Universidade de Vigo, Vigo, 2011

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

Outros comentarios

Preténdese con esta asignatura que o estudiante enfoque axeitadamente o estudo das asignatiras e que obteña una comprensión adecuada do que son as leis e o dereito para o seu desempeño futuro

---

DATOS IDENTIFICATIVOS

Estatística: Estatística

Materia	Estatística: Estatística			
Código	V08G211V01102			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Trigo Gómez, María del Pilar			
Profesorado	Trigo Gómez, María del Pilar			
Correo-e	ptrigo@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Estatística é unha materia de formación básica na que se estudiarán temas de estatística descriptiva, nºs índice, cálculo de probabilidades, variables aleatorias e inferencia. Con esta materia se pretende que ó alumno sexa capaz de manexar a información contida nun conxunto de datos.			

Competencias

Código	Tipología
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
CE18	Adquirir conocimientos estadísticos teóricos y la capacidad para aplicarlos a la práctica
CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	CB2 CB4 CB5
Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.	
Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	

Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional	CG1 CG2
Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos os temas relacionados coa súa especialidade	CG3 CG4
Capacidade para a aprendizaxe continuada e autónoma que permita la actualización de coñecementos nel exercicio da súa actividade profesional	CG5
Capacidade para a aprendizaxe continua de novas tecnoloxías aplicables ao exercicio profesional	
Capacidade para desenvolver a súa actividad profesional conforme aos dereitos fundamentais e ao código deontolóxico profesional	
Adquirir coñecementos estatísticos teóricos e a capacidade para aplicalos a la práctica	CE18
Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan la eficacia interpersonal	CT3 CT4
Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando la diversidade e multiculturalidade	

Contidos

Tema

Tema 1. Análise descriptiva dunha variable.	Medidas de posición. Medidas de dispersión. Medidas de forma.
Tema 2. Análise descriptiva de dúas variables	Disribucións bidimensionais de frecuencias. Tablas de correlación e continxencia.
Tema 3. Técnicas de regresión e correlación.	Regresión lineal e correlación lineal.
Tema 4. Números índices.	Números índices simples e complexos. Aplicación dos números índices.
Tema 5. Introducción ó cálculo de probabilidades.	Conceptos básicos do cálculo de probabilidades. Probabilidades condicionadas e concepto de independencia.
Tema 6. Variables aleatorias.	Características dunha variable aleatoria. Principais distribucións de probabilidade. Aplicacións de Teorema Central do Límite.
Tema 7. Introducción a inferencia estatística	Inferencia estatística. Estimadores puntuais. Estimadores por intervalos. Contraste de hipótesis

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	20	56
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	15	44.5	59.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2.5	32	34.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática do tema en cuestión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudio e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de exercicios nas clases prácticas de maneira colectiva e individual	30	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE18 CT3 CT4	
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Exame final teórico-práctico da materia	70	CB2 CB4 CB5 CG1 CG4 CE18	

Outros comentarios e avaliação de Xullo

O alumno/a deberá acadar unha nota mínima de 4 (sobre 10) no examen final para que se lle sume a calificación obtida na avaliação continua.

Os alumnos que non poidan seguir a avaliação continua farán un único examen co que podrán acadar o 100% da nota.

Convocatoria de xullo, os alumnos que non seguiron ou non superaron a avaliação continua podrán fazer un examen teórico-práctico co que podrán acadar o 100% da nota.

O sistema de avaliação da convocatoria fin de carreira será un examen teórico-práctico co que o alumno poderá acadar o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17.

Bibliografía. Fontes de información

Esteban García, J. y otros, Estadística Descriptiva y nociones de Probabilidad, Thomson, 2005.

García Pérez, C; Casas Sánchez, J. M. y Rivera García, L. F., Problemas de estadística descriptiva, probabilidad e Inferencia., Pirámide, 1998

Martín Pliego, F. J. y Ruiz Maya, L, Estadística I. Probabilidad, Thomson, 2004

Martín-Pliego López, F.J y Ruiz Maya Pérez, L, Fundamentos de Inferencia Estadística, Thomson, 2005

Montero Lorenzo, J. M., Estadística Descriptiva, Thomson, 2007.

Montero Lorenzo, J.M., Estadística para Relaciones Laborales, AC, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría sociolaboral/V08G210V01901

Teoría das relacións laborais/V08G210V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais

Materia	Socioloxía: Introdución á socioloxía das relacións laborais			
Código	V08G211V01103			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Barahona Martín, Magdalena Durán Vázquez, José Francisco			
Profesorado	Barahona Martín, Magdalena			
Correo-e	barahona@uvigo.es joseduran@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A materia ten como obxectivo fundamental coñecer os conceptos básicos da socioloxía para poder aplicalos ao coñecemento crítico das sociedades e ao papel determinante que ten a relación social laboral e o proceso de traballo na configuración da estructuración social, a inclusión social, os conflitos e procesos de cambio social.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permite la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber facer
CE20	Aplicar los conocimientos de la sociología para interpretar social y críticamente la relación laboral por el efecto o resultado que produce en el proceso de trabajo (vida de la empresa), en las divisiones sociales del mercado laboral y en la estructuración social de las sociedades	- saber - saber facer
CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- saber facer - Saber estar / ser
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Que o alumnado sexa capaz de fundamentar teoricamente os principais conceptos sociolóxicos para explicar e comprender as distintas dimensíons da realidade socio-laboral.	CG1 CG2 CE20
Que o alumnado sexa capaz de aplicar os conceptos sociolóxicos e as metodoloxías para analizar e interpretar distintos tipos de textos sociolóxicos, informes sociais e laborais, así como distintos tipos de datos pertencentes a este ámbito.	CB2 CB3 CG1 CG2 CE20
Que o alumnado estea capacitado para elaborar información e proporcionar solucións, así como para transmitir todo iso de forma clara aos distintos tipos de públicos, tanto especializados como non especializados.	CB3 CB4 CG1 CG2 CE20
Que o alumando sexa capaz de desenvolver as habilidades necesarias para profundar na análise e a comprensión da realidade social e laboral.	CB2 CB3 CB5 CG1 CG3 CE20
Que o alumnado sexa capaz de analizar e entender o feito laboral condicionado ou relacionado cunha diversidade de problemáticas interactuantes que conflúen para facer realidade a mesma relación laboral, a empresa e os determinantes normativos de ámbito laboral e institucional e social ou sistémico	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE20 CT3 CT4

Contidos

Tema

TEMA I: O MARCO DA INDUSTRIALIZACIÓN MODERNA E TRABALLO INDUSTRIAL COMO ORIXE, e a produción como núcleos da orde social. FUNDAMENTO E OBXECTO DE ESTUDO DA SOCIOLOXÍA.	1.As orixes da Socioloxía e o nacemento da sociedade moderna: o traballo
	2.Industrialización e Relacións Laborais: tipos e modelos. 3.A perspectiva Sociolóxica. A realidade social como obxecto de estudio sociolóxico.

TEMA 2: PRINCIPALES TEORÍAS E METODOLOGÍA DA INVESTIGACIÓN SOCIOLOGICA.	1.A tradición do pensamento sociológico: -Marx: Cambio social e lucha de clases. -Durkheim: Solidariedade Social, integración e conciencia moral. -Weber: Modernización, racionalización e desencanto. -Simmel: Modernidad, Susto, Cultura. -Norbert Elias: O proceso de civilización. 2.O método sociológico.
---	--

TEMA 3: CARACTERÍSTICAS E EVOLUCIÓN DAS SOCIEDADES INDUSTRIAS CONTEMPORÁNEAS E TEORÍAS DO CAMBIO SOCIAL.	1.Do Traballo ao emprego: a emerxencia do estatuto do asalariado. 2.As transformacións do mundo do traballo: inseguridade, risco e desemprego. 3.Políticas e discursos sobre o traballo.
--	--

TEMA 4: AS TEORÍAS DA DESIGUALDADE SOCIAL E A SÚA APLICACIÓN AO MARCO DA EMPRESA E MERCADO DE TRABALLO.	1.Teorías da desigualdade e a estratificación social. 2.Clase, mercado de trabajo e estilo de vida. 3.A mobilidade social. 4.Desigualdade social, renda e riqueza.
---	---

TEMA 5: AS TEORÍAS DOS GRUPOS SOCIAIS: A IDENTIDADE E A SOCIEDADE NO MARCO DA CONVIVENCIA SOCIAL E DO CONTROL SOCIAL.	1.Socialización e construcción da identidade: o universo da familia. 2.Socialización, institucionalización e subjetivación: o mundo da educación 3.Legitimación e control social: entre a institucionalización e a individualización.
---	---

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	72	108
Estudo de casos/análises de situacións	15	25	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Desenvolvimento teórico dos contidos temáticos do programa de socioloxía, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise sobre a realidade social actual nas súas distintas dimensións, destacando a influencia estratéxica do proceso socio-laboral na articulación da sociedade, a súa estructuración social e os procesos de cambio social.
Estudo de casos/análises de situacións	En cada unha das Seminarios do curso proporase un texto para comentar correspondente a cada unha das unidades nas que se estrutura o temario, coa finalidade de que o alumnado sexa capaz de comprender, analizar e explicar adecuadamente, tanto de forma escrita como oral, un texto sociolóxico. Preténdese, así mesmo, que o alumnado profunde e consolide os coñecementos adquiridos en cada unha das sesións maxistrais do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	En cada unha das Sesións Maxistrais atenderanse todas as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario.
Estudo de casos/análises de situacións	En cada un dos Seminarios do curso resloveranse todas as dúbidas do alumnado relacionadas coa realización dos traballos propostos, e tamén todas aquelas vinculadas co contido da materia.
Probas	Descripción

Probas de resposta longa, de desenvolvemento Nas Sesións Maxistrais, nos Seminarios e nas horas de tutorías aclararanse todas as cuestións expostas polo alumnado relacionadas coa proba de resposta longa, de desenvolvemento.

Avaliación

	Descripción	Cualificación Competencias Avaliadas
--	-------------	--------------------------------------

Sesión maxistral	Participación activa en cada unha das sesións maxistrais do curso.	10	CB3 CB4 CG1 CG2 CE20
Estudo de casos/análises de situacións	En cada unha das clases prácticas o alumnado terá que presentar e entregar un comentario sobre textos fundamentais referidos a cada un dos temas do curso.	30	CB3 CB4 CG1 CG2 CE20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizarase unha proba de resposta longa na que se incluirán os contidos desenvolvidos durante o curso	60	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE20

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Será necesario obter polo menos un **4** na Proba de resposta longa, de desenvolvemento, sobre os contidos da materia para ter en conta a nota obtida nos Seminarios.

A cualificación final da avaliação continua mantense para o curso seguinte, e tamén para o exame fin de carreira.

PROBA FINAL

Para o alumnado que non seguisse o sistema de avaliação continua ao longo do curso, realizarase un exame final de carácter teórico-práctico sobre os contidos das unidades didácticas da materia. O devandito exame suporá o 100% da nota.

NOTA

"As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario das probas de avaliação aprobadas pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17".

Bibliografía. Fontes de información

- Macionis, John y Plummer, John (manual de teoría básico), Sociología, 2005, Pearson
- Giddens, Anthony (Manual Básico), Sociología, 2007, Alianza Editorial
- Giddens, Anthony (complementario), El capitalismo y la moderna teoría social, 1998, Labor
- Ritzer, G, Teoría Sociológica Clásica , 2001, Mc Graw Hill,
- Ritzer, G, Teoría Sociológica Moderna, 2003, Mc Graw Hill
- Noya, J; y Rodriguez, Beatriz (complementario), Tés Sociológicas de la globalización, 2010, Tecnos
- Sassen, Saskia (complementario), Una sociología de la globalización, 2007, Katz
- Requena, M-Salazar, L-Radl, J, Estratificación social, 2013, Mc Graw Hill
- Sennett, R, La corrosión del carácter, 2000, Anagrama
- Boltanski, L y Chiapello, E , El nuevo espíritu del capitalismo, 2002, Akal
- Castel, Robert , Las metamorfosis de la cuestión social., 2001, Paidós
- Bocock, R , El consumo, 1995, Talasa
- Ritzer, G, El encanto de un mundo desencantado, 2000, Ariel
- ...

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría sociolaboral/V08G210V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS

Economía: Principios de economía

Materia	Economía: Principios de economía			
Código	V08G211V01104			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas				
Coordinador/a	Manzano González, Baltasar			
Profesorado	Giménez Fernández, Eduardo Luís Loveira Pazo, Rosa María Manzano González, Baltasar			
Correo-e	bmanzano@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A economía é unha ciencia social cuxo obxecto de estudo é a sociedade, analizando a toma de decisións dos individuos e como se interrelacionan. O obxectivo desta materia será transmitir aos estudiantes de *RRLL e *RRHH a forma de pensar dun economista, ao mesmo tempo, os alumnos descubrirán como o estudo da economía permite coñecer mellor o mundo. O programa da materia ofrece unha visión *panorámica das grandes ideas que se repiten en Economía como o custo de oportunidade, a toma de decisións en termos marxinais, o papel dos incentivos, a eficiencia das asignacións de mercado, e así ata dez Principios de Economía que constitúen o fundamento da maior parte da análise económica. Os temas estrutúranse de tal modo que, sen deixar ao carón a teoría económica formal, pone especial fincapé nas aplicacións e nas cuestións relacionadas coa política económica. Cada capítulo contén casos prácticos que mostran como se aplican os Principios de Economía.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
CE23	Entender la forma de pensar de un economista, a través de las grandes ideas que se repiten en Economía como el coste de oportunidad, la toma de decisiones en términos marginales, el papel de los incentivos, la eficiencia de las asignacións de mercado, y así hasta diez Principios de Economía que constituyen el fundamento de la mayor parte del análisis económico
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

O alumno familiarizarase coa maneira de pensar dos economistas, isto es, no uso dos instrumentos analíticos fundamentais e no coñecemento dos conceptos básicos da economía.	CE23
Capacidade de formular argumentacións simples de relación das variables económicas, baseadas na utilización de instrumentos gráficos.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5 CE23 CT1
Os coñecementos adquiridos permitirán ao alumno alcanzar unha formación básica necesaria para cursar outras materias nel ámbito da economía.	CB5 CG3

Contidos

Tema

PARTE I: INTRODUCCIÓN	Tema 1. Os principios básicos da Economía. Tema 2. Pensar como un economista.
PARTE II: O FUNCIONAMENTO DOS MERCADOS	Tema 3. As forzas do mercado da oferta e a demanda. Tema 4. A elasticidade e as súas aplicacións.
PARTE III: OS MERCADOS E O BENESTAR	Tema 5. Os consumidores, os produtores e a eficiencia dos mercados. Tema 6. Fallos de mercado e a intervención do estado.
PARTE IV: OS DATOS MACROECONÓMICOS	Tema 7. A medición da renda dun país. Tema 8. A medición do custo da vida.
PARTE V: OS PROBLEMAS MACROECONÓMICOS	Tema 9. O desemprego. Tema 10. O crecemento económico.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	39	54
Sesión maxistral	36	40	76
Probas de tipo test	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos en teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións. Estas clases prácticas impártense cada semana despois da docencia maxistral.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor da materia. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor nas que poderá fazer consultas relacionadas coa materia. O horario das titorías farase público ao comezo do curso académico vixente.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
-------------	---------------	------------------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un control da primeira parte do curso relacionado coas follas de problemas resoltas nas clases prácticas.	20	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE23 CT1
Probas de tipo test	Exame final. Proba tipo test e/ou proba de resposta curta.	80	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE23 CT1

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A nota final da materia constará de dous bloques. Por unha banda, o exame final que valerá ata un 80% da nota (8 puntos) e por outra banda, a avaliación continua que pesará ata un 20% na nota final (2 puntos). A evaluación continua poderá incluir a entrega de follas de exercicios, así como a nota dos controis que periódicamente se poidan facer. Na convocatoria de xullo mantense a nota da avaliación continua, polo que ese exame valerá un máximo de 8 puntos.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17.

NOTA IMPORTANTE

Os alumnos que non poidan realizar a avaliación continua, poderán realizar na data oficial establecida no calendario de exames, un exame polo 100% da nota. No devandito exame avaliaranse as competencias globais da materia. Este exame será distinto ao que realizarán os alumnos que participen na avaliación continua. Para que un alumno poida acollerse a esta segunda modalidade (exame final polo 100% da nota) será necesario que o comuniquen aos profesores responsables da materia antes do 15 de outubro de 2016. Noutro caso considerarase que se acollen ao sistema de avaliación continua.

Convocatoria Fin de Carreira Os alumnos matriculados na convocatoria fin de carreira realizarán, na data oficial establecida no calendario de exames, un exame polo 100% da nota. No devandito exame avaliarase ao alumno dos contidos da guía docente do curso académico anterior.

Bibliografía. Fontes de información

Mankiw, N. G , Principios de Economía , 6ª edición , Paraninfo, 2012

Bernanke, B. S. y Frank, R. H., , Principios de Economía , 3º edición , McGraw-Hill, 2007

Krugman P., Wells R. y Graddy, K. , Fundamentos de Economía , 3º edición , Editorial Reverté, 2014

Samuelson, P. A. y Nordhaus W. D , Economía , 19º edición , McGraw-Hill 2010

Díaz-Giménez J., Macroeconomía: Primeros conceptos, , Antoni Bosch

Acemoglu, D., Laibson, D. y List, J.A., Economics, , Pearson 2016

Bibliografía Básica: Mankiw, N. G, Principios de Economía

Recomendacións

Outros comentarios

Non é necesario ter cursado ningunha materia de Economía anteriormente.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia das relacóns laborais no mundo contemporáneo

Materia	Historia: Historia das relacóns laborais no mundo contemporáneo			
Código	V08G211V01105			
Titulación	Grao en Relacóns Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Lago, José Ramón			
Profesorado	Rodríguez Lago, José Ramón			
Correo-e	jrlago@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A materia pretende ofrecer ao alumnado da titulación unhas destrezas básicas para o coñecemento dos fundamentos e das dinámicas históricas que permiten entender o mundo das relacóns laborais cos seus actores e os seus procedementos.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo. - saber
CB2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. - saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. - saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. - saber - saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional - saber - saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad - saber - saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permite la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional - saber - saber facer
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional - saber facer
CE27	Analizar y sintetizar los factores condicionantes de los procesos históricos respecto al mundo del trabajo, enmarcándolos siempre en un tiempo y un espacio concreto de la contemporaneidad - saber - saber facer
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión - saber - saber facer
	- Saber estar / ser

CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- saber - saber hacer - Saber estar / ser
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber - saber hacer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade de análise e síntese	CB3 CG1 CE27 CT1
Aprender autónomamente	CB5 CG2 CG3 CG4 CT3
Traballar individualmente ou en equipo	CG3 CG4 CT3 CT4
Resolver problemas de forma efectiva	CB2 CT1 CT3
Capacidade de xestionar a información	CB3 CB4 CG1 CG2 CT1
Comunicarse de forma efectiva nas relacións interpersonais	CB4 CG2 CT3 CT4
Preocupación pola calidade	CB2 CB5 CG3 CT1
Coñecemento do marco normativo das relacións laborais en perspectiva histórica	CB1 CE27
Coñecemento dos principios ideolóxicos e dos actores que condicionan as relacións laborais no mundo actual	CB1 CE27 CT4
Habilidade para contextualizar históricamente o papel dos actores sociais e institucionais que operan nas relacións laborais	CB1 CE27

Contidos

Tema	
O concepto do traballo e a súa evolución na historia.	O traballo no mundo anterior á contemporaneidade O traballo e o liberalismo O traballo e os socialismos O traballo na Era da globalización
Os traballadores e as súas organizacións.	Tipoxía dos traballadores. Os traballadores nas sociedades preindustriais Os traballadores nas sociedades industrializadas Os traballadores nas sociedades posindustrializadas As organizacións laborais e sindicais
Os empresarios e as súas organizacións	Evolución da cultura empresarial. As empresas nas sociedades preindustriais. As empresas nas sociedades industriais. As empresas nas sociedades posindustrializadas. As organizacións empresariais e patronais.

Os Estados e a regulación do mundo do traballo	O regulación legal do traballo anterior aos Estados Modernos. O traballo nos Estados Modernos. O traballo nos Estados liberais. O traballo nos Estados reguladores. O traballo nos Estados totalitarios. O traballo nos Estados do benestar. O traballo e os Estados ante a globalización
O mundo do traballo e os organismos internacionais	As internacionais obreiras. As internacionais empresariais. A Organización Internacional do Traballo (OIT) A Unión Europea e a regulación do traballo.
O traballo e as relacións laborais na España do século XX.	Da Comisión ao Instituto de Reformas Sociais (1883-1924) As grandes migracións a América (1880-1930) As RR.LL. na II República (1931-1936) As RR.LL. no primeiro franquismo (1939-1959). As grandes migracións a Europa (1954-1986) O tardofranquismo e a loita sindical (1960-1975) As RR.LL. na Transición á democracia (1976-1986) As relacións laborais entre 1986 e 2012
A evolución do traballo e da súa regulación no século XX. Unha perspectiva internacional comparada.	EE.UU. do Fordismo ao New Deal (1901/45). Plan Marshall e integración europea (1947/57) Entre J. M. Keynes e W. Beveridge (1919/45) Entre o Laborismo e o Thatcherismo (1945/90) China de Mao ao capitalismo de Estado (1945/90) A URSS de Lenin a Stalin (1917/53) A URSS de Jruschov a Gorbachov (1953/91) Alemaña de Bismarck e Hitler (1870/45) Alemaña dividida: RFA e RDA (1945/90) Xapón da era Meiji á era Toyota (1880-1980)
O traballo "dos outros". Marxinalidade e economías non oficiais no século XX.	Migracións e traballo no século XX O traballo infantil no século XX O traballo feminino no século XX A escravitude no século XX O traballo en negro no século XX O traballo solidario. ONGs no século XX

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	6	12	18
Traballos tutelados	3	15	18
Prácticas en aulas de informática	6	12	18
Sesión maxistral	36	36	72
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	20	20
Informes/memorias de prácticas	0	1	1
Probas de tipo test	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudiantes dun tema sobre contidos dos temas 7 e 8 da materia cos resultados do traballo do Equipo. Cada equipo terá entre 2 a 4 persoas.
Traballos tutelados	Elaboración por parte do alumnado dun traballo de investigación relacionado con algún dos contidos propostos nos temas 7 e 8. O profesor indicará unha bibliografía e unha documentación inicial para cada tema. Os equipos de traballo terán entre 2 a 4 persoas.
Prácticas en aulas de informática	Busca en diferentes webs de fontes e documentos que permitan afondar no tema da presentación
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción

Sesión maxistral	Explicación do profesor dos conceptos fundamentais dos primeiros cinto temas. A explicación ten como soporte unha presentación visual que recolle os principais contidos da materia.
Presentacións/exposicións	Presentación do alumnado ante os seus compañeiros de grupo, do traballo de investigación realizado polo seu equipo sobre os contidos escollidos dos temas 7 e 8. A presentación pode ter calquera ferramenta didáctica que aporte claridade e creatividade á exposición dos contidos
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo de investigación en equipo, tutorizado pola orientación e supervisión do profesor
Prácticas en aulas de informática	Elaboración do traballo de equipo en rede. Busca e análise de fontes e documentación histórica para solventar o traballo. Diálogo e debate na rede na plataforma Faitic.
Probas	Descripción
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resposta de algunas preguntas de respuesta longa relacionadas cos contidos explicados durante as sesións maxistrais
Informes/memorias de prácticas	Presentación na plataforma Faitic nun prazo sinalado polo profesor dun informe de autoavalíação sobre o traballo individual e de equipo desenvolvido polo alumno/a.
Probas de tipo test	O alumno/a deberá responder no prazo sinalado e na plataforma Faitic os tres cuestionarios sinalados polo profesor sobre diversos contidos do temario

Avaluación		Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas
Sesión maxistral	Asistencia e participación		5	CB1 CB5 CG3 CT4
Presentacións/exposicións	Presentación ante o grupo do traballo realizado e participación nos debates posteriores.	15		CB3 CB4 CG2 CG4 CT3 CT4
Traballos tutelados	Valoración do traballo en grupo proposto que debe ser entregado na plataforma TEMA no prazo estipulado	15		CB2 CB4 CB5 CG2 CG4 CT1 CT3
Prácticas en aulas de informática	Asistencia e participación	5		CG3 CG4 CT1
Probas de respuesta longa, de desenvolvemento	Proba escrita final sobre os contidos expostos nas clases teóricas	40		CB1 CB5 CE27 CT1
Informes/memorias de prácticas	Informe escrito do traballo de investigación realizado en equipo	5		CB2 CB3 CB5 CG1 CT1 CT4

Probas de tipo test	Valoración das probas escritas tipo test realizadas na plataforma dixital TEMA	15	CB2 CB5 CG1 CG3 CE27
---------------------	--	----	----------------------------------

Outros comentarios e avaliación de Xullo

Para os alumnos/as que participaron nas clases presenciais e realizaron as probas prácticas durante o curso:

- Na primeira convocatoria o alumnado realizará unha proba escrita de 4 ou 5 preguntas de resposta longa. Esta proba escrita suporá o 40 % da cualificación final, e versará sobre os contidos expostos durante as sesións maxistrais. Para facer media con a nota obtida nas prácticas e na avaliación continua, os alumnos deben acadar na proba escrita una **nota mínima de 4** (sobre 10 puntos posibles).

- Na segunda convocatoria os alumnos/as que o desexen, manterán a nota das probas prácticas e da Avaliación Continua, que suporá o 60 % da cualificación final. Ademais realizarán unha proba escrita final de 4 ou 5 preguntas de resposta longa na que deberán acadar una **nota mínima de 4** (sobre 10 puntos posibles) e suporá o outro 40 % da nota final. A proba escrita versará sobre os contidos expostos durante as sesións maxistrais de carácter teórico.

Para os alumnos/as que non participaron nas clases presenciais e non realizaron probas prácticas durante o curso:

- É moi oportuno que o alumnado que non poda participar nas prácticas ou nas clases presenciais poda poñerse canto antes en contacto con o profesor da materia (por e-mail, mediante a plataforma Faitic, ou nas titorías) para recibir as indicacións mais importantes que permitan organizar o traballo da materia. Os alumnos deberán superar con unha **nota mínima de 5** unha proba mixta de preguntas de resposta longa e curta pola que poderán acadar o 100 % da cualificación final. Os contidos a examinar incluirán a totalidade do temario oficial, tanto das clases presenciais e teóricas como das probas prácticas realizadas durante o curso. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións inter persoais.

Para o alumnado que non supere durante o curso a Proba Final, pero si as prácticas e a Avaliación continua:

- Poderán manter a nota obtida nas prácticas e na Avaliación continua para o curso seguinte, no que deberán superar a Proba escrita Final con unha **nota mínima de 5**.

Para o alumnado da convocatoria Fin de Carrera:

- O alumnado deberá superar con unha **nota mínima de 5** unha proba mixta de preguntas de resposta longa ou curta, pola que poderán acadar o 100 % da cualificación final. Os contidos a examinar incluirán a totalidade do temario oficial, tanto das clases presenciais e teóricas como dos contidos prácticos. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións inter persoais.

DATAS SINALADAS PARA AS PROBAS FINAIS ESCRITAS:

As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17

Bibliografía. Fontes de información

- Barrios Alonso, Ángeles, Por la razón y el derecho. Historia de la negociación colectiva en España 1850-2012, 2014, Granada: Comares
- Arenas Posadas, Carlos , Historia económica del Trabajo (Siglos XIX y XX), 2003, Madrid: Tecnos.
- Aizpuru, Mikel y Rivera, Antonio, Manual de historia social del trabajo, 1994, Madrid: Siglo XXI
- Valdaliso, Jesús Mª y López García Santiago, Historia económica de la empresa, 2007, Barcelona : Crítica, D.L
- Pons Pons, J; Arenas Posadas, C; Florencio Puntas, A., Trabajo y relaciones laborales en la España contemporánea, 2001, Sevilla: Mergabrum
- Moreno Fernández, José Ramón; Gómez Urdáñez, Gracia; Galán García, Agustín, Materiales para la Historia de las Relaciones Laborales, 2003, Madrid: Tecnos
- Judt, Tony, Pensar el siglo XX, 2012, Madrid: Taurus
- Judt, Tony, Postguerra. Una historia de Europa desde 1945, 2012, Madrid: Taurus

Lewin, Moshe, El siglo soviético, 2006, Barcelona: Crítica
Huff, Darrell, Cómo mentir con estadísticas, 2011, Barcelona: Crítica
Hobson, John M., Los orígenes orientales de la civilización occidental, 2006, Barcelona: Crítica
Osborne, Roger, Civilización. Una historia crítica del mundo occidental, 2007, Barcelona: Crítica
Hobsbawm, Eric J., Industria e Imperio. Historia de Gran Bretaña desde 1750 hasta nuestros días, 2001, Barcelona: Crítica
Nadal, Jordi, El fracaso de la revolución industrial en España (1814-1913), 2009, Barcelona: Crítica
Fernández Prieto, Lourenzo, Labregos con ciencia: Estado, sociedad e innovación tecnológica na agricultura galega (1850-1939), 1992, Vigo: Xerais
Souto González, Xosé M., Vigo: cen anos de historia urbana (1880-1980), 1990, Vigo: Xerais
Cabo Villaverde, Miguel, O agrarismo, 1998, Vigo: A Nosa Terra
Pereira, Dionisio, Os conquistadores modernos. Movemento obreiro na Galicia de anteguerra, 1992, Vigo: A Nosa Terra
Domínguez Almansa, Andrés, Historia social do deporte en Galicia, 2009, Vigo: Galaxia
Revista Española de Investigaciones Sociológicas (REIS), Artículos relacionados con la evolución de las relaciones laborales, , Madrid: CIS
Cuadernos de Relaciones Laborales, Artículos relacionados, , Madrid: UCM
Beberly y Silver, J., Fuerzas de trabajo. Los movimientos obreros y la globalización desde 1870, 2005, Madrid: Akal
Hobsbawm, Eric, La era del capital (1848-1875), 2001, Barcelona: Crítica
Hobsbawm, Eric J., La era del imperio (1875-1914), 2001, Barcelona: Crítica
Hobsbawm, Eric J. , La era de la revolución (1789-1848), 2001, Barcelona: Crítica
Hobsbawm, Eric J. , Historia del siglo XX, 2000, Barcelona: Crítica
Purcalla Bonilla, Miguel Ángel, El trabajo globalizado. Realidades y propuestas, 2009, Navarra: Aranzadi
Thompson, E. P., La formación de la clase obrera en Inglaterra, 2012, Madrid: Capitán Swing
Van der Linden, M., Historia transnacional del trabajo, 2006, Madrid: UNED
Coriat, B., El taller y el cronómetro, 1982, Madrid: S. XXI
Coriat, B., El taller y el robot, 1993, Madrid: S. XXI
Herrero M., Sociedad del trabajo y sociedad del conocimiento en la era de la Globalización, 2003, Buenos Aires: Prentice Hall
Baglioni, G. Crouch, C., Las relaciones laborales en Europa, 1992, Madrid: MTSS
Baldwin, P. , La política de solidaridad social. Bases sociales del Estado de Bienestar europeo (1875-1975), 1992, Madrid: MTSS
Carmona Badía, Xán, El empeño industrial de Galicia, 2005, Fundación Barrié de La Maza

Os cinco primeiros libros citados son a bibliografía básica que o alumno deberá consultar. Os libros restantes son bibliografía complementaria para cuestións específicas que serán indicadas nas clases.

Recomendacións

Outros comentarios

- (1) A plataforma TEMA-FAITIC, o e-mail, e as titorías son recursos que o alumnado debe utilizar para acadar una organización mais axeitada e constante do seu traballo. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novedades a través da plataforma FAITIC e estar atento das datas das diversas probas de Avaliación.
- (2) A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo (individual ou en equipo), ou en calquera exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
- (3) A avaliación terá sempre en conta non só a pertinencia e calidad do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística (oral ou escrita).
- (4) Valorase moi positivamente a participación activa nas clases, a presentación de iniciativas e a capacidade para traballar en equipo.
- (5) Recoméndase vivamente o uso dos numerosos e valiosos recursos a disposición do alumnado nas bibliotecas da Uvigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Dereito constitucional

Materia	Dereito: Dereito constitucional			
Código	V08G211V01201			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Montesinos Padilla, Carmen			
Profesorado	Jimenez Aleman, Angel Aday Montesinos Padilla, Carmen			
Correo-e	carmenmnt@gmail.com			
Web				
Descripción xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudiante coñecer mellor a súa condición de ciudadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio. - saber - saber facer
CB3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. - saber - saber facer
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado. - saber - saber facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. - saber facer
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional - saber - saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad - saber - saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional - saber - saber facer
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional - Saber estar / ser
CE2	Comprender la Organización del Estado y de las Instituciones y Organizaciones internacionales con competencias constitucionales, para la correcta interpretación de su funcionamiento y de la aplicación de las normas que afecten a las relaciones laborales - saber - saber facer
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad - saber facer - Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico - saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	CB2
Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	CB3
Coñecer os principios e valores constitucionais	CB4
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	CB5
Coñecer estrutúralas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	CG1
Ser capaz de argumentar xuridicamente	CG2
Ser capaz de manexar fontes xurídicas	CG3
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	CG5
Ser capaz de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao derecho	CE2
Capacidade de síntese e análise	CT4
Capacidade de aprender	CT5
Capacidade de xestión da información	CG1
Capacidade para organizar e planificar	CG2
Resolver problemas de forma efectiva	CG3
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	CG5
Traballar de forma *colaborativa	CT4
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	CT5
Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo	
Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada	

Contidos

Tema

Tema 1. O Estado e o seu Ordenamento xurídico	1. Concepto, elementos e formas de Estado 2. Orixes e transformacións do *Constitucionalismo 3. Elaboración e aprobación da Constitución española de 1978. Características da súa estrutura constitucional
Tema 2. Organización do Estado: Institucións, as súas funcións, competencia e relacóns	1. Xefatura do Estado 2. Cortes Xerais 3. Goberno e Administración 4. Poder Xudicial 5. Tribunal Constitucional
Tema 3. A produción normativa no Ordenamento Xurídico español	1. Valor normativo da CE 1978 2. Constitución e Ordenamento Xurídico 3. Fontes do Dereito: Tratados Internacionais; Dereito da Unión europea; A lei e tipos de Leis; Estatutos de autonomía; normas con rango de Lei; outras fontes do Dereito
Tema 4. Principios constitucionais da intervención do Estado nos procesos económicos e sociais	1. A iniciativa pública na actividade económica 2. A potestade tributaria 3. Os Orzamentos Xerais do Estado 4. O principio de estabilidade orzamentaria
Tema 5. Os Tratados Internacionais: a produción normativa no ámbito internacional e a súa integración no Ordenamento xurídico español	1. As relacións entre Dereito Internacional e Dereito interno 2. O Dereito Internacional xeral como fonte do Dereito español 3. O Dereito Internacional Convencional como fonte do Dereito español
Tema 6. As organizacións e Institucións internacionais con competencias constitucionais	1. A Unión Europea 2. O Consello de Europa e o Tribunal Europeo de Dereitos Humanos 3. Outras institucións e órganos

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	26	41
Sesión maxistral	36	60	96
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Traballos de aula	Os traballos da aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos na aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia impartidos durante as sesións maxistrais.
Traballos de aula	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado con motivo da realización dos traballos de aula obxecto da avaliación continua.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaliadas
Probas de respuesta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exponrán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2016-2017	80	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE2 CT4 CT5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo de aula desenvolvida nos seminarios e clases prácticas avaliarase tanto a través de exposicións do alumnado como da entrega por escrito dos exercicios prácticos.	20	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE2 CT4 CT5	

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Será condición imprescindible para contabilizar a avaliação continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba de resposta longa. Aqueles/*as alumnos/*as que, por circunstancias persoais ou profesionais, non poidan participar presencialmente no curso poderán presentar por escrito os diferentes traballos realizados ao mesmo tempo que os asistentes, que suporá un 20% da avaliação final. A proba de resposta longa suporá o 80% da avaliação final. Aqueles/*as alumnos/*as que non poidan participar no desenvolvemento do curso de maneira presencial terán unha avaliação final que implicará o desenvolvemento por escrito de preguntas longas do programa, que suporán o 80% da avaliação, e a resolución dun suposto práctico, que suporá o 20% da avaliação. O alumnado gozará de atención personalizada nas *tutorías individualizadas nos días e as horas establecidas, que se darán a coñecer ao alumnado ao comezo do período lectivo. Na

segunda convocatoria diferenciaranse as seguintes modalidades:a) Os/os alumnos/*as presenciais serán avaliados daquela parte da programación docente que non superasen durante o curso.*b) Os/os alumnos/*as que se presentasen á avaliación final e non a superasen, deberán repetir esa mesma modalidade de avaliación na súa totalidade.Convocatoria fin de carreiraA avaliación constará de preguntas de resposta longa e do desenvolvemento dun caso práctico.

Bibliografía. Fontes de información

Rodríguez-Zapata, Jorge, Teoría y práctica del derecho constitucional, 3ª, Tecnos-Madrid, 2016
Molas, Isidre, Derecho constitucional, 2ª, Tecnos-Madrid, 2008
Kelsen, Hans, Teoría General del Derecho y del Estado, , UNAM-México 2008
Schmitt, Carl, Teoría de la Constitución, , Alianza-Madrid
Alzaga Villaamil, Óscar (dir), Comentarios a la Constitución española de 1978, , Editoriales Reunidas-Madrid
Mosca, Gaetano, Derecho constitucional, , Politopías/Marcial Pons-Madrid, 2006
Mortati, Costantino, La Constitución en sentido material, , CEPC-Madrid, 2000
Bergareche Gros, Almudena, El Concepto de Constitución Interna en la Restauración española, , CEPC-Madrid, 2002
Bergareche Gros, Almudena, La costituzione in senso materiale : l'importanza della realtà dell'organizzazione , La costituzione materiale : percorsi culturali e attualità di un'idea / a cura di Alessandro Catelan, 2001, ,
López Guerra, Luis et al., Derecho Constitucional, 9ª, Tirant Lo Blanch, 2013
Ferres Combla, Victor, The Constitution of Spain: A Contextual Analysis, , Hart Publishing, 2013
Aguilera Vaqués, Mar y Serra Cristóbal, Rosario, Rights and Freedoms in the Spanish Constitution, , Tirant lo Blanch, 2015
O Manual recomendado para a materia é o de Jorge Rodríguez-Zapata. Pode tamén utilizarse o de Isidre Molas e o de Luís López Guerra et alter.
O resto da bibliografía son ou referencias clásicas ou textos complementarios para o estudo da materia. Igualmente inclúense textos legais imprescindibles e unha útil base de datos.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Outros comentarios

Durante o curso 2016/2017 implantarase un grupo de docencia en inglés. A guía docente é común para este grupo, coa recomendación de bibliografía en inglés. Ao comezo do curso facilitarase ao alumnado o cronograma co contido, actividades e lecturas detalladas en inglés.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Empresa: Organización da empresa

Materia	Empresa: Organización da empresa			
Código	V08G211V01202			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e marketing			
Coordinador/a	Caballero Fernández, Gloria			
Profesorado	Caballero Fernández, Gloria			
Correo-e	gloriacf@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	O obxectivo desta materia é o de obter uns coñecementos básicos da empresa e do seu funcionamento. Dentro do funcionamiento da empresa, o alumnado deberá ser quen de identificar as áreas funcionais (producción, marketing e finanzas) e saber as súas características.			

Competencias

Código	Tipología
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
CE16	Conocer técnicas y procedimientos de organización de una empresa
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser quen de dirixir grupos de persoas	CG2 CT3 CT4
Ter capacidade para xestionar a información	CB5
Ter capacidade para traballar individualmente e en equipo	CG1 CG2 CG3 CT1 CT3
Ter capacidade para determinar e ofrecer unha solución os problemas da empresa nos ámbitos de traballo de producción, marketing e finanzas	CE16 CT1 CT3 CT4

Contidos

Tema

Tema 1: Coñecemento do concepto e evolución da empresa e do empresario dentro da función económica xeral.	Concepto de empresa, a empresa como sistema, os elementos da empresa e teorías do empresario e da empresa
Tema 2: Tipos de empresa por dimensión, capital, finalidade e por forma xurídica	Tipos de empresa segundo criterios económicos (dimensión e actividade) e segundo criterios xurídicos (forma xurídica e propiedade)
Tema 3: Modelos de organización dentro da empresa	Organización, división do traballo, decisións, motivación, etc.
Tema 4: Coñecemento das actividades dentro da zona de producción	Formas de organización da producción, calidade, custos, produtividade, xestión de stocks, función loxística, etc.
Tema 5: Coñecemento das actividades dentro da área de comercio e do marketing	Prezo, promoción e publicidade; distribución e canle; produto e marca, entre outros.
Tema 6: Coñecemento das actividades e dos elementos de decisión dentro da esfera económica financeira da empresa	Ratios, balances, formas de financiamento interno e externo da empresa, bolsa de valores, análise custo-beneficio dos investimentos, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	40	76
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	57	72
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	A sesión maxistral divídese en dúas tarefas: 1. Exposición, por parte do profesor, dos contidos teóricos (36 horas). 2. O traballo autónomo do alumno para a preparación das clases teóricas (40 horas).
Resolución de problemas e/ou exercicios	A resolución de problemas e/ou exercicios divídese en dous: 1. A formulación e resolución de supostos prácticos relacionados cos contidos teóricos (clases prácticas: 15 horas). 2. O estudo e resolución dos exercicios e casos prácticos polo alumno de xeito autónomo (57 horas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Resolveranse as dúbihdas dos contidos teóricos expostos na lección maxistral, ademais dos exercicios prácticos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolveranse as dúbihdas dos contidos teóricos expostos na lección maxistral, ademais dos exercicios prácticos.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Asistencia e participación á exposición dos contidos teóricos da materia	10	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e participación/entrega na resolución de problemas, casos prácticos e/ou exercicios nas clases prácticas	10	CG1 CG2 CG3 CT1 CT3 CT4
Probas de tipo test	Preguntas de test multiresposta que non restan	80	CB5 CE16

Outros comentarios e avaliação de Xullo

1. A puntuación obtida pola asistencia e participación, tanto á lección magistral como ás clases prácticas, será válida só nas convocatorias do ano académico no que se alcanzou a mesma (sexa convocatoria común ou ben de fin de carreira).

2. O tipo de exame para os alumnos que se atopen na convocatoria de fin de carreira será similar os demais alumnos (apartado "recomendacións")

Este apartado complétase co apartado de Recomendacións.

As datas de exame apróbaas a Xunta de Facultade e publícanse na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

MIRANDA GONZÁLEZ, F.C. et al., Bibliografía básica: Manual de Dirección de Operaciones, Madrid: Thomson, 2005,

KOTLER, P. et al., Bibliografía básica: Fundamentos de marketing , Mexico, D.F. : Pearson Educación, 2008, 9^a ed.,

KEOWN, A. et al. , Bibliografía básica:Introducción a las finanzas. La práctica y la lógica de la dirección financiera,, Madrid: Prentice Hall,1999. 2^a ed.,

DOMINGUEZ MACHUCA, J.A., Bibliografía complementaria:Dirección de operaciones. , Madrid: Mc Graw-Hill, 1994.,

BUENO CAMPOS, E. et al., Bibliografía complementaria: Economía de la empresa. Análisis de las decisiones empresariales. , Madrid: Pirámide, 1996.,

BUENO CAMPOS, E., Bibliografía básica: Curso básico de economía de la empresa un enfoque de organización. , Madrid: Pirámide, 2005. 4^a ed.,

AGUIRRE SADABA, A. , Bibliografía complementaria:Fundamentos de economía y administración de empresa, Madrid: Pirámide, 1995.,

PIÑEIRO, et al., Bibliografía básica: Introducción a la economía de la empresa: una visión teórico-práctica, Madrid: Delta, 2010,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección e xestión de recursos humanos II: Dimensión empresarial/V08G210V01503

Outros comentarios

1. La puntuación obtenida por la asistencia, participación y entrega de ejercicios, exige además el correcto comportamiento del alumno en el aula. En el examen final para estos alumnos que consiguieron la puntuación de la asistencia y/o participación en las clases tanto de lección magistral como en las clases prácticas, se exigirá una puntuación mínima para poder aprobar la materia

2. Los alumnos que no asistan a las clases magistrales y/o las clases prácticas -y por lo tanto no alcancen la puntuación correspondiente en estas-, harán un examen más amplio -preguntas añadidas al examen general- que aquellos que asistieron. Por lo tanto, con este examen ampliado podrán alcanzar la puntuación de un 10.

3. La prueba de valoración de tipo test, podrá llevar añadido algún ejercicio práctico en el caso que el profesor de la materia lo considere necesario.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Psicoloxía

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía			
Código	V08G211V01203			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Esta asignatura proporciona unha perspectiva da organización como un sistema social tendo en conta os factores materiais, temporais e sociais que tamén lle afectan. Así mesmo esta materia estuda a importancia dos aspectos psicosociais como a motivación, a satisfacción, o manexo do poder e a comunicación que influen no comportamento laboral.			

Competencias

Código	Tipología	
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber / facer
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber / facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber / facer
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber / facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber / facer
CE22	Ser capaz de comprender la relación entre los procesos psicosociales y la dinámica de las relaciones laborales	- saber
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno interpreta os feitos que acontecen nas organizacións e comprende que nas relacións laborais hai procesos psicolóxicos e sociais implicados	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4

Contidos

Tema

Tema 1: Aproximación á Psicoloxía do traballo.	Definición de psicoloxía e campos de especialización. Principios da psicoloxía do traballo. Breve desarrollo histórico. Principais areas de investigación.
Tema 2:: Factores psicosociais que influen na conducta e nas relacions humanas no traballo.	Intelixencia y personalidade. Actitudes. Estereotipos. Conformismo. Percepción. O funcionamento dos grupos humanos.
Tema 3: Factores do contexto do traballador: Condicions de traballo, cultura organizacional e clima laboral	O concepto de condicions de traballo. As Condicions ambientais de traballo. O estrés no traballo. Mobbing. Burnout. Concepto de cultura organizacional, características e dimensions culturais das organizacions. Concepto de clima laboral. Componentes do clima laboral e consecuencias do mesmo.
Tema 4: Motivación laboral e satisfacción no traballo	Introducción ao estudo da motivación human. Concepto de motivación laboral. Principales enfoques teóricos. Concepto de satisfacción laboral. Componentes da mesma. Medida da satisfacción. Relación con outras variables.
Tema 5: Organización do traballo nos seus aspectos materiais, temporais e sociais.	Tareas, postos e funcions. Tempo biolóxico, psicolóxico e social. Horarios de traballo. Roles no traballo.
Tema 6: O Conflicto nas organizacions.	Análisis do poder. Proceso de conflicto nas organizacions. Xestión eficaz do conflicto. Dinámica do conflicto.
Tema 7: A Negociación	Definición de negociación. Estilos de negociación. Estratexias e tácticas de negociación. A comunicación entre os negociadores.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	0	36
Traballos tutelados	7.5	48	55.5
Estudo de casos/análises de situacions	7.5	48	55.5
Probas de tipo test	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Traballos tutelados	O estudiante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc.
Estudo de casos/análises de situacions	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	O estudiante, de manera individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente tratase de unha actividade autónoma dos estudiantes que incluye a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas

Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	15	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4
Traballos tutelados	O estudiante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	15	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	70	CB5 CG3 CE22

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Para a segunda convocatoria haberá un examen tipo test das mesmas características que na primeira. Conservarase a cualificación obtida na avaliação continua(30%).

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nas demais traballos do cuadrixe.

Para aquellos alumnos que no houbesen realizado a avaliação contínua o examen constará dun maior número de preguntas, de tipo test e de desarrollar que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliação continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carrera haberá un examen final de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de facultade para o curso 2016-2017

Bibliografía. Fontes de información

Peiró e Prieto, Tratado de Psicología del trabajo. Bibliografía básica, Última edición., McGrawGill, 1996

J.W. Newstrom, Comportamiento humano en el trabajo. Bibliografía básica, Última edición, McGraw Hill Interamericana, 2007

Peiró y Ramos, Intervención psicosocial en las organizaciones. Bibliografía básica., Última edición., P.P.U, 2003

Alcover de la Hera,C, Introducción a la Psicología do trabajo. Bibliografía básica., 1ªedición, McGrawHill, 2004

Muchinsky, P.M, Psicología aplicada al trabajo. B. Básica., última edición, Declée, 2007

Guillén Gestoso y Pirri, Psicoloxía del Trabajo: Gestión de los recursos humanos. Skill management B. Básica., Última edición., Ariel 2010

Kenneth W. Thoma, La motivación intrínseca en el trabajo. Bibliografía Complementaria, Última edición, Centro de estudios Ramón Areces, 2005

Gibson, J; Ivancevich, J y Donnell, Lss organizaciones. Bibliografía Complementaria, Última edición, McGrawHill, 2006

Ovejero Bernal, A, Técnicas de negociación: cómo negociar eficaz y exitosamente, Bibliografía Complementaria, Última edición, McGrawHill, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía do traballo/V08G211V01304

Recursos humanos I/V08G211V01405

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Socioloxía do traballo/V08G211V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Introdución á socioloxía das relacóns laborais/V08G211V01103

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS

Economía: Economía española

Materia	Economía: Economía española			
Código	V08G211V01204			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Padín Fabeiro, María Carmen			
Profesorado	Padín Fabeiro, María Carmen			
Correo-e	padin@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Conquerir coñecementos da vida económica española que permitirá ter unha idea do estado do mundo económico español para axudar a comprender a situación económico-social de España.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer - Saber estar / ser
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber facer
CG4 Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber facer
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber facer - Saber estar / ser
CE24 Interpretar magnitudes macroeconómicas básicas para tomar decisiones en el ámbito de la economía española	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT4 Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno interpreta a realidade da economía española e ten teñe capacidade para elaborar xuicios críticos	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE24 CT4

Contidos

Tema	
Tema, 1.- Recursos humans e demografía	Recursos humans e demografía
Tema, 2.- Recursos Materiais	Recursos materiais
Tema, 3.- Mercado do traballo	Estudo do mercado do traballo
Tema 4. Distribución da renta	Tipos
Tema 5.- Mercado financeiro	Estudo do mercado financeiro
Tema 6.- Sector agrario	Sector agrario
Tema 7. Sector Industrial	Sector industrial
Tema 8.- Sector Enerxético	Sector Enerxético
Tema 9.- Sector Servizos	Sector Servizos
Tema 10.- Sector Exterior	Sector Exterior
Tema 11.- Sector Público	Sector Público
Tema 12.- Presupostos Xerais do Estado	Presupostos
Tema 13.- Crise e fractura social	Crise e fractura social

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacóns	15	15	30
Sesión maxistral	36	36	72
Outras	3.5	44.5	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Estudo de casos/análises de situacóns	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos/análises de situacóns	Para o seguimento da materia o alumno deberá realizar análise de casos propostos na aula e presentalo, tanto de forma escrita como oral.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas
Outras Avaliación continua a través da plataforma virtual FAITIC: durante o curso e a través da plataforma FAITIC o profesor propondrá aos alumnos a realización de distintos traballos, exercicios e prácticas que correxirá posteriormente. A superación da avaliación continua exonerará aos alumnos da realización do examen final, agás que desexen mellorar a súa calificación. O examen final consistira en 10 preguntas tipo test, exercicios, e/ou un comentario	100	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE24 CT4

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Na convocatoria do mes de xullo, manteranse as cualificacións obtidas na avaliación continua.

AVALIACIÓN FINAL: os alumnos que non seguiron ou non superaron a avaliación continua teñen dereito a exame teórico-práctico no que se avaliaron as competencias globais da materia e co que poden alcanzar o 100% da cualificación FIN

DE CARREIRA: exame teórico-práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e co que poden alcanzar o 100% da cualificación. As datas dos exames apróbaas a Xunta de Facultade e publícanse na páxina web da Facultade

---

Bibliografía. Fontes de información

Garcia Delgado,J.L., Lecciones de Economía Española, Pirámide.2008,
Martín, C., España en la Nueva Europa, Alianza Editorial.2006,
Buesa, M., Economía Industrial de España, Civitas.2007,
Xose Carlos Arias y G. CABALLERO, Economía Española la retorica de las reformas, ct 2013,
Jose Manuel Cruz, Economía Española. Estructura y ..., ct 2007,
Juan Torres, ¿Por qué se cayó todo y no se ha hundido nada ?, Sequitur 2010,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Técnicas de investigación social/V08G211V01404

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

Outros comentarios

Para fomentar o aprendizaxe autónomo dos participantes ofertaranse actividades (lecturas, visionados de material ou exercicios) que asenten ou amplíen os coñecementos e destrezas traballados nas sesións de aula.

Estas actividades se ofertan a través da plataforma FAITIC e programaranse dunha forma secuenciada ao longo de todo o cuatrimestre, non precisarán presencialidade e deberán ser executadas de xeito autónomo polos estudiantes.

Con elo se pretende reforzar a competencia de capacidad para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa

Materia	Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa			
Código	V08G211V01205			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Orge Miguez, Jose Carlos			
Profesorado	Orge Miguez, Jose Carlos			
Correo-e	jorge@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Coñecementos básicos sobre a materia contable			

Competencias

Código	Tipoloxía	
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE26	Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Capacidade de administrar a información	CB4 CG1 CE26
Capacidade de análise e síntese	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE26 CT4
Traballar individualmente e en equipo	CB4 CB5 CG1 CE26
Aprender autonomamente	CG2
Saber adaptarse ás novas situacións	CE26
Capacidade de organización e planificación	CB2 CB4 CG1 CE26
Resolver problemas de forma efectiva	CE26
Saber tomar decisións	CE26
Comunicarse de forma efectiva nas relacións inter persoais	CB4 CG2 CE26
Preocupación pola calidade	CE26
Gardar un comportamento ético como cidadán e como profesional	CE26 CT4
Capacidade para comprender as distintas vicisitudes empresariais e conectarlas con aspectos sociolaborais	CE26

Contidos

Tema

Tema 1 FUNDAMENTOS BÁSICOS DA CIENCIA CONTABLE	1.1 Definición 1.2 A contabilidade como sistema de información 1.3 A riqueza e o patrimonio 1.4 Análise do Activo 1.4 Análise do Pasivo 1.5 O Balance de Situación
Tema 2 O MÉTODO CONTABLE	2.1 O método contable 2.2 O feito contable 2.3 Teoría das contas 2.4 Método da partida doble 2.5 Leis de funcionamiento das contas 2.6 Métodos para levar as contas de Balance
Tema 3: O PROCESO CONTABLE	4.1 O ejercicio contable 4.2 Cálculo do resultado: ingreso e gastos 4.3 Axustes e regularizacións 4.4 A apertura
Tema 4: EXISTENCIAS	3.1 Método de compras e ventas 3.2 Contas a utilizar 3.3 Normas de valoración das operacións 3.4 Cálculo do marxe bruto 3.5 Métodos de valoración de existencias

Tema 5 A NORMALIZACIÓN E AS NORMAS CONTABLES EN ESPAÑA

- 5.1 A normalización contable en España: o Plan Xeral de Contabilidade
- 5.2 Marco conceptual
- 5.3 Cuentas anuais e imaxen fiel
- 5.4 Requisitos da información contable
- 5.5 Principios contables
- 5.6 Criterios de rexistro
- 5.7 Criterios de valoración

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	36	18	54
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	24	24
Sesión maxistral	15	0	15
Traballos e proxectos	0	30	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Traballos de aula	O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvimento con actividades autónomas do estudiante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos de aula	O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvimento con actividades autónomas do estudiante.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Sesión maxistral	Asistencia e participación	5	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE26 CT4
Traballos de aula	Asistencia e participación	5	CB2 CB4 CB5 CE26 CT4

Traballos e proxectos	Traballos propostos polo profesor	10	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CE26
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final	80	CG1 CG3 CG4 CG5 CE26

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Para que se poidan ponderar o resto das probas, é necesario acadar como mínimo un catro (4) no exame final.

Na segunda convocatoria (xullo) farase una proba práctica tipo examen final con o mesmo valor e conservaranse as restantes notas obtidas na primeira convocatoria (xuño).

Na convocatoria universal farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Na convocatoria FIN DE CARREIRA farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Datas de exámenes: Son as aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

, Plan General de Contabilidad, Ediciones Pirámide 8º Edición 2014,

Wanden-Berghe Lozano, José Luis, Contabilidad financiera, Ediciones Pirámide edición 2011-12 2 volúmenes,

Carlos Mallo, Contabilidad financiera, Paraninfo 2008,

Pilar Yubero, Contabilidad financiera: Introducción, CTO Editorial,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS

Contabilidade

Materia	Contabilidade			
Código	V08G211V01301			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Orge Miguez, Jose Carlos			
Profesorado	Orge Miguez, Jose Carlos			
Correo-e	jorge@uvigo.es			
Web				
Descripción	Aplicación dos coñecementos básicos da materia contable segundo o Plan Xeral de Contabilidade xeral			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2 Que os estudiantes saíban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG4 Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE26 Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT4 Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Aprender autonomamente	CG1 CG1 CG2 CG5 CG5 CE2 CE26
Traballar individualmente e en equipo	CB1 CB2 CB2 CB3 CB4 CB4 CB5 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5
Saber adaptarse ás novas situacións	CB2 CB4 CB5 CG4 CG5 CE3 CE6 CE7 CE9 CE12 CE21 CE26
Capacidade de administrar a información	CB4 CG1 CE4
Capacidade de organización e planificación	CG1 CG1 CG2 CG3 CE6 CT1 CT4
Resolver problemas de forma efectiva	CB1 CB2 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG4 CG5 CE2 CE6 CE7 CE26 CT1 CT19 CT20
Saber tomar decisións	CB2 CG4 CT2 CT3 CT4

Comunicarse de forma efectiva nas relacións inter persoais	CB4 CG1 CG1 CG2 CG4 CG6 CG12 CE5 CE32 CE33
Preocupación pola calidade	CE11 CE26 CT4
Gardar un comportamento ético como cidadán e como profesional	CG4 CG5 CG5 CG6 CE1 CE2 CE3 CE4 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16 CE19 CT4
Capacidade para comprender as distintas vicisitudes empresariais e conectarlas con aspectos sociolaborais	CG4 CG5 CG6 CE1 CE4 CE5 CE26 CT4

Contidos

Tema	
Tema 1 A contabilización do imposto do valor engadido: o IVE	1.1 Implicacións contables do iva 1.2 Contas a utilizar 1.3 Liquidación do impuesto 1.4 Bases imponíbles e tipos impositivos 1.5 Devengo do iva 1.6 Excepções ao devengo do iva
Tema 2 Operacións comerciais	2.1 Efectos comerciais 2.2 Créditos de dubidoso cobro 2.3 Deterioros de valor 2.4 Gastos de persoal e outros suxeitos a retención 2.5 Valoración e axustes de saldos en moeda estranxeira
Tema 3 Inversions financeiras	3.1 Concepto e clases 3.2 Valoración das inversións financeiras 3.3 Rendementos das inversións financeiras
Tema 4 O Inmobilizado	4.1 Inmobilizado Material 4.2 Inmobilizado Material en curso 4.3 Correccións de valor do Inmobilizado: Amortizacións e Deterioro de Valor
Tema 5 A periodificación do resultado	5.1 Introducción 5.2 Gastos e ingresos anticipados 5.3 Gastos e ingresos diferidos
Tema 6 Financiación propia e allea	6.1 Os fondos propios 6.2 Os recursos alleos
Tema 7 A consideración contable do imposto de beneficios	7.1 O imposto como gasto 7.2 O resultado negativo e o gasto fiscal 7.3 A periodificación do imposto

TEMA 8. As contas anuais	8.1 A Normalización contable en España: O PXC 8.2 Balance de Situación 8.3 Conta de Perdas e Ganancias 8.4 Estado de cambios no Patrimonio Neto 8.5 Estado de Fluxos de Efectivo 8.6 Memoria
--------------------------	---

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	18	54
Traballos de aula	15	14	29
Traballos e proxectos	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	45	47

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.
Traballos de aula	O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudiante.

Atención personalizada

	Descripción
Traballos de aula	Atenderanse dudas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas
Sesión maxistral	Atenderanse dudas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas

Avaluación

	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaluadas
Traballos de aula	Asistencia e participación	5		CB2
Sesión maxistral	Asistencia e participación	5	CB2 CB4 CB5	
Traballos e proxectos	Traballos individuais propostos polo profesor	10	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Examen final	80	CB2 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Para que se poidan ponderar o resto das probas, é necesario acadar como mínimo un catro (4) no examen final.

Na segunda convocatoria (xullo) farase una proba práctica tipo examen final con o mesmo valor e conservaranse as restantes notas obtidas na primeira convocatoria (xuño).

Na convocatoria universal farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Na convocatoria FIN DE CARREIRA farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Datas de exámenes: As aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade

---

Bibliografía. Fontes de información

, Plan General de Contabilidad, Ediciones Pirámide 8ª Edición 2014,

Wanden-Berghe Lozano, José Luis, Contabilidad financiera, Ediciones Pirámide Edición 2011-12 2 volúmenes,

Carlos Mallo, Contabilidad financiera, Paraninfo 2008,

Pilar Yubero, Contabilidad financiera: Introducción, CTO Editorial,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Introdución á análise contable/V08G210V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito do traballo I

Materia	Dereito do traballo I			
Código	V08G211V01302			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Pazos Perez, Alexandre			
Profesorado	Pazos Perez, Alexandre			
Correo-e	alexpazos@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Aproximación ao estudo do Dereito individual do Traballo, a súa configuración, as súas fontes e os distintos modelos contractuais laborais.			

Competencias

Código	Tipología
CB2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber - saber facer
CB3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber - saber facer
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - Saber estar / ser
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber - saber facer
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permite la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG4 Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CE7 Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral	
CT1 Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber facer - Saber estar / ser
CT2 Uso de lenguas extranjeras en las actividades de las diferentes asignaturas	- saber - saber facer

CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- saber - saber hacer - Saber estar / ser
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico	- saber - saber hacer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade de administrar a información.	CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG3 CG4 CG5 CT1 CT3 CT4
Coñecer o marco regulador das relacións laborais.	CB2 CG1 CG2 CG4 CE7 CE21
Ser quen de seleccionar, administrar e transmitir información e documentación laboral.	CB1 CB2 CB2 CB3 CB4 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CG5 CG6 CE15 CE17 CT1 CT5 CT14
Ser quen de realizar funcións de representación e negociación nos diferentes ámbitos das relacións laborais.	CB5 CG2 CG3 CG5 CG13 CT3
Capacidade de asesorar a organizacións sindicais e empresariais e ás súas afiliados.	CB5 CG1 CG5 CG5 CT1 CT4

Capacidad de asesorar e administrar en materia de empleo, contratación laboral, Seguridad Social, Asistencia Social e protección social complementaria.	CB4 CG1 CG5 CG5 CG13 CE6 CE7 CE13 CT2 CT5
---	--

Contidos

Tema

EL TRABAJO OBJETO DEL DERECHO DEL TRABAJO: Tema 1. Concepto de la disciplina.	
DELIMITACIÓN, EXCLUSIONES E INCLUSIONES	. Sus presupuestos configuradores.
ESPECIALES	. Especial referencia a la ajenidad del trabajo. . La dependencia: génesis y evolución actual. . El trabajo autónomo.
	Tema 2. Exclusiones legales. . Trabajos familiares y servicios benévolos. . Consejeros de sociedades. . Funcionarios públicos y demás personal estatutario. . Prestaciones personales obligatorias. . Transportistas.
	Tema 3. Relaciones laborales de carácter especial . Personal de alta dirección y asimilados. . Servidores del hogar familiar. . Penados en las instituciones penitenciarias. . Deportistas profesionales. . Artistas en espectáculos públicos. . Representantes de comercio. Similitud y diferencia con los agentes mercantiles. . Trabajadores discapacitados en centros especiales. . Estibadores portuarios. . Abogados en despachos profesionales. . Médicos residentes.
	Tema 4. Trabajos singulares . A domicilio. Teletrabajo . A la parte. . Trabajo en grupo. El auxiliar asociado. . Socios de cooperativas de trabajo asociado y de sociedades laborales. . Personal laboral al servicio de las Administraciones Públicas. El Estatuto del Empleado Público.

**FUENTES DE DERECHO DEL TRABAJO:
SUPRAESTATALES, ESTATALES Y COLECTIVAS**

Tema 5. Legislación estatal

- . La Constitución.
- . Leyes orgánicas y ordinarias. Normas con rango de ley.
- . Reglamentos y normas sectoriales de la Administración.
- . Resoluciones de extensión de las normas colectivas. Referencia.
- . Normativa de las Comunidades Autónomas.
- . El ámbito de aplicación de la Ley del Reino de España. El Reglamento 593/2008, de 17 de junio. El art. 1.4 ET.

Tema 6. Normas colectivas

- . El convenio colectivo. Concepto.
- . El art. 37 de la Constitución. Eficacia del convenio.
- . Noción de autonomía colectiva.
- . Tipología de convenios.

Tema 7. Fuentes del derecho del trabajo

- . Usos y costumbres profesionales.
- . La jurisprudencia. Del Tribunal Constitucional. Del Tribunal de la Unión. De los tribunales del orden social. De otros tribunales.
- . Los principios generales del derecho.
- . Principios laborales. Respeto a los mínimos, norma más favorable, condición más beneficiosa, irrenunciabilidad de derechos, pro operario.

Tema 8. Legislación supraestatal.

- . Tratados bilaterales y multilaterales.
  - . Convenios y recomendaciones.
  - . La Carta Social europea.
  - . Normativa de la Unión Europea.
  - Derecho originario. Del Tratado de Roma al Tratado de Lisboa. La Carta Europea de Derechos Fundamentales. O Tratado de Lisboa.
  - Derecho derivado.
  - . Normas de otras organizaciones internacionales.
  - . El Derecho común.
-

EL CONTRATO DE TRABAJO: ELEMENTOS Y MODALIDADES

Tema 9. El contrato de trabajo. Consentimiento, objeto y causa. Partes. Concepto.

- . Concepto.
- . Partes. Trabajador y empresario. Comunidades de bienes y grupos de empresas.
- . Capacidad. Del trabajador. La edad. Limitaciones al trabajo de los menores. El trabajo infantil.
- . Extranjeros y nacionales de Estados miembros de la Unión Europea.

Referencia a los derechos de los extranjeros irregulares.

Tema 10. Validez. Forma. Precontrato y prueba. Nulidad del contrato.

- . Consentimiento y forma. Presunción de contrato.
- . Copia básica y derechos de información del trabajador.
- . Precontrato.
- . Período de prueba.

Tema 11. Modalidades de contrato de trabajo

Modalidades de contrato de trabajo (I)

- . Contratos indefinidos.
- . Ordinario.
- . De fomento de la contratación.
- . Fijo discontinuo.
- . De apoyo a los emprendedores.

Modalidades de contrato de trabajo (II)

- . Contratos formativos. Los derechos formativos.
- Contrato para la formación y el aprendizaje.
- Contrato en prácticas.

Modalidades de contrato de trabajo (III)

- . Obra o servicio determinado.
- . Eventual.
- . Interinidad. Modalidades.
- . Temporales de fomento del empleo. Discapacitados. Relevo. Empresas de inserción.

Reglas generales aplicables a todos los contratos temporales.

Modalidades de contrato de trabajo (IV).

Contrato a tiempo parcial.

- . Concepto. Forma.
- . Voluntariedad. Tránsito a jornada completa y viceversa.
- . Horas complementarias.
- . El principio de igualdad.

EMPLEO Y COLOCACIÓN

Tema 12. Colocación, fomento del empleo y prestamismo laboral.

Rasgos generales de la Ley de Empleo.

- . Obligaciones en materia de colocación.
- . Empresas de inserción.
- . Oficinas de empleo y agencias privadas de colocación.
- . Preferencias de empleo.
- . Fomento del empleo. Subvenciones y bonificaciones.
- . Política de empleo.

Tema 13. Empresas de trabajo temporal.

- . Requisitos.
- . Contrato de puesta a disposición.
- . Contrato de trabajo.
- . Relación del trabajador con la empresa usuaria.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	34	0	34
Estudo de casos/análises de situacóns	13.5	10	23.5
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	2	34	36
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1.5	19	20.5
Probas de tipo test	2	20	22

Outras	0	14	14
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente

Descripción	
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudio, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudiados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Estudo de casos/análises de situacións	Planteamiento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvélos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Descripción	
Sesión maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dubidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estructura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Entrevistas, conversacións e aclaración de dubidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estructura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teñorica e escrita, que incluirá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respuestas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.	25	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5
Probas de tipo test	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 30% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5

Outras	A participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola Área de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPOSTA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.	15	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG5
--------	--	----	---

Outros comentarios e avaliação de Xullo

CONVOCATORIA ORDINARIA DECEMBRO/XANEIRO (sistema de avaliação continua/sistema de avaliação final).

a) Avaliación continua. Ao comienzo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa vontade de someterse ao sistema de avaliação continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliação final.

b) Avaliación final. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliação continua, serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final.

CONVOCATORIA ORDINARIA DO MES DE XULLO:

Se o/a alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xuño, a nota obtida na avaliação continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/a tería que someterse un novo proceso de avaliação continua, agás que opte pola avaliação final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final.

As datas de exames son aprobadas pola Xunta da Facultade e publicadas na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

LEGISLACIÓN: Legislación Laboral y de Seguridad Social actualizada.

MANUALES:

AA.VV., Derecho del Trabajo. Textos y materiales (dir. MONTOYA MELGAR, A.), Aranzadi, última edición

AA.VV. (dir. MOLERO MANGLANO, C.), Manual de Derecho del Trabajo, Civitas, última edición.

CRUZ VILLALÓN, J., Compendio de Derecho del Trabajo, Tecnos, última edición.

MARTÍN VALVERDE, A., RODRÍGUEZ SAÑUDO, F. y GARCÍA MURCIA, J., Derecho del Trabajo, Tecnos, última edición.

PALOMEQUE LÓPEZ, C., Derecho del Trabajo, Centro Estudios R. Areces, última edición

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

APILLUELO MARTIN, M., El contrato para la formación y el aprendizaje: la cualificación profesional como clave, Bomarzo, 2014.

CABEZA PEREIRO, J., El trabajo a tiempo parcial y las debilidades del modelo español, Bomarzo, 2013.

MUÑOZ DE BUSTILLO LLORENTE, R., FERNÁNDEZ MACÍAS, E. y ANTÓN PÉREZ, J. I., El Trabajo a tiempo parcial en España en

Recomendacíons

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito mercantil

Materia	Dereito mercantil			
Código	V08G211V01303			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Torres Pérez, Francisco José			
Profesorado	Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	ftorres@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A finalidade desta asignatura é acadar un coñecemento xeral sobre a función actual do Dereito Mercantil centrándose no seguinte: Cómo se adquire a condición de empresario e qué implicacións ten a nivel de responsabilidade? Qué tipos de formas sociais existen? Qué contratos utilizan habitualmente os empresarios no mercado? Qué papel xogan os títulos valores (cheques, letras de cambio etc.) na actualidade? Qué regulación existe para as situacións de insolvencia?			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer - Saber estar / ser
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer - Saber estar / ser
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - Saber estar / ser
CE15	Conocer los aspectos esenciales del estatuto jurídico del empresario, líneas básicas del derecho de sociedades, derecho concursal, instrumentos de pago de crédito y contratación mercantil	- saber
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber facer - Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico	- saber - saber facer - Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar os suxetos que teñen a consideración de empresario a fin de poder determinar quién é responsable, frente a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	CE15
Coñecer as particularidades e rasgos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís.	CE15
Coñecer os dereitos e obrigas do empresario na súa actuación no mercado.	CE15
Comprender a regulación xurídica da actividade dos empresarios no mercado, de xeito que se poida avaliar de forma básica o marco legal no que se desenvolve unha actividade empresarial.	CB2 CE15
Determinar qué norma é aplicable ao caso concreto, para poder resolver problemas prácticos derivados da actuación da empresa no mercado.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CT1 CT5
Resolver de forma razonada os problemas xurídicos plantexados.	CE15 CT1 CT5
Elaborar informes de carácter xurídico e realizar a súa presentación.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE15 CT1 CT5

Contidos

Tema	
Módulo I.- ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO	1. CONCEPTO E CARACTERES XERAIS DO DEREITO MERCANTIL 2. O EMPRESARIO E OS SEUS COLABORADORES 3. NOCIONS SOBRE O REXISTRO MERCANTIL E A CONTABILIDADE DO EMPRESARIO 4. ELEMENTOS MATERIAIS DA ORGANIZACIÓN EMPRESARIAL 5. O DEREITO DA COMPETENCIA E A PROPIEDADE INDUSTRIAL
Módulo II.- DEREITO DE SOCIEDADES	6. NOCIONS XERAIS SOBRE AS SOCIEDADES MERCANTILES 7. A SOCIEDADE ANÓNIMA I 8. A SOCIEDADE ANÓNIMA II 9. A SOCIEDADE ANÓNIMA III 10. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA I 11. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA II 12. AS SOCIEDADES COOPERATIVAS
Módulo III.- INSTRUMENTOS DE PAGO E DE CRÉDITO.	13. TEORÍA XERAL DOS TÍTULOS VALORES 14. A LETRA DE CAMBIO. DECLARACIÓN CAMBIARIAS: ACEPTACION, ENDOSO E AVAL DA LETRA DE CAMBIO 15. CUMPRIMENTO DAS OBRIGACIONES CAMBIARIAS. O VENCIMIENTO DA LETRA 16. O CHEQUE E O PAGARE
Módulo iV.- CONTRATACIÓN MERCANTIL	17. AS OBRIGACIONES E OS CONTRATOS MERCANTIS. 18. CONTRATOS DE COLABORACIÓN 19. CONTRATO DE COMPRAVENDA MERCANTIL E CONTRATO DE TRANSPORTE 20.- CONTRATOS NO MERCADOS DE VALORES E CONTRATOS BANCARIOS 21.- CONTRATO DE SEGURO
Módulo V.- DEREITO CONCURSAL	22- NOCIONES DE DEREITO CONCURSAL

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Seminarios	5	25	30
Sesión maxistral	36	35	71
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	38	39

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Prácticas de laboratorio	<ul style="list-style-type: none"> - Presentación de liñas básicas do tema a estudiar polo docente. - Intervención dos alumnos. - Dúbidas e debate. - Conclusíons e recollida das prácticas. - Entrega de actividade de seminario cando proceda.
Seminarios	<ul style="list-style-type: none"> - Presentación de conclusíons e informe polo alumanado. - Recepción de informe e valoración polo docente.
Sesión maxistral	<ul style="list-style-type: none"> - Esquema e documentación en Plataforma TEMA: tres días antes da clase. Conterá os obxectivos e bibliografía específica. - Explicación dos epígrafes seguindo un esquema de presentación. - Conclusíons. - Presentación de dúbihadas. - Presentación e reparto da clase práctica cando proceda.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbihadas sobre a materia explicada nas sesións teóricas.
Prácticas de laboratorio	Na propia sesión de prácticas atendendo individualizadamente aos diversos grupos de traballo.
Seminarios	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbihadas ou cuestión sobre os seminarios.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaliadas
Sesión maxistral	Valoración de participación nas sesións maxistrais a efectos de complementar a nota por avaliación continua.	0	CG2 CG3 CE15 CT1	
Prácticas de laboratorio	<p>Entre tódalas prácticas, realizaránse 2 cuestionarios de tipo teórico/práctico puntuables . Cada un punturá, como máximo, 1 punto sobre o total da nota. Máxima nota por este concepto: 2 puntos.</p> <p>Valoración da participación activa nas sesión de prácticas. Ata un máximo de 0.25 puntos sobre o total da nota da asignatura.</p>	20	CB2 CB4 CB5 CG1 CG3 CE15 CT5	
Seminarios	Plantearase 1 actividade de seminario ao longo do cuatrimestre a realizar en grupo. Dita actividade deberá ser entregada por escrito e presentada oralmente. Puntuará, como máximo, 1 punto sobre o total da nota.	10	CG1 CG2 CE15 CT1 CT5	
Probas de resposta longa, 1 examen final cun valor de 7 puntos sobre o total da nota de desenvolvemento		70	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE15 CT1 CT5	

Outros comentarios e avaliación de Xullo

1.- As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

2.- Para que o exame faga media será necesario acadar unha nota superior a 2 puntos.

3.- O alumnado que non participe en ningunha actividade da avaliacion contínua será avaliado sobre 10 puntos nun exame final de carácter teórico e práctico. Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

Bibliografía. Fontes de información

Sánchez Calero, Fernando, Principios de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA), última edición, Aranzadi

Jiménez Sánchez, Guillermo (coord.), Lecciones de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA), última edición, Tecnos

Broseta Pont-Martínez Sanz, Manual de Derecho Mercantil, última edición, Tecnos

Westlaw-Aranzadi, Base de datos jurídica, , LIBRE ACCESO DESDE WEB UVIGO

Tirant On Line, Base de datos jurídica, , LIBRE ACCESO DESDE WEB UVIGO

...

Notas: 1.- Antes de cada clase teórica subirse a Faitic un esquema da mesma. 2.- Durante a impartición da materia facilitaranse otras referencias bibliográficas ou leituras aclaratorias da materia. 3.- A efectos de poder resolver e realizar as actividades de seminario, o docente proporcionará un dossier aos diferentes grupos, que conterá bibliografía e documentación específica (artículos de revistas, resúmenes de sentencias...). O dossier estará disponible na Plataforma Tema ou en fotocopiadora ca oportuna antelación.

Recomendacións

Outros comentarios

1.- A materia Dereito Mercantil desta titulación non precisa de coñecementos xurídicos previos. De todas formas, a primeira das sesións prácticas adicarase íntegramente ao estudio dos diferentes tipos de normas e a facilitar información sobre bases de datos de carácter xurídico onde poder buscar a lexislación vixente e actualizada.

2.- Aínda que o idioma seleccionado para a elaboración da guía docente e do material repartido ao longo do curso sexa o galego, ás clases desenvolveránse en castelán ca finalidade de facilitar a súa comprensión aos estudiantes ERASMUS que queiran cursar esta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía do traballo

Materia	Psicoloxía do traballo			
Código	V08G211V01304			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Esta asignatura pretende introducir ó alumno nas cuestions relacionanas coa xestión dos recursos humanos nas organizaciones como a selección, a socialización e a capacitación dos empleados, así como en novas formas de xestión dos recursos humanos como é a xestión por competencias e os novos modelos de liderazgo nas organizaciones.			

Competencias

Código	Tipoloxía	
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber facer
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber facer
CE22	Ser capaz de comprender la relación entre los procesos psicosociales y la dinámica de las relaciones laborales	- saber
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno interpreta os feitos que acontecen nas organizacións e comprende que nas relacións laborais hai procesos psicolóxicos e sociais implicadosa	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4

Contidos

Tema

Tema 1: Introducción á dirección de Recursos Humans.	Del departamento de personal á xestión do capital humano. Perfil do departamento e funcións.
Tema 2: Incorporación do individuo á organización	Proceso de reclutamiento, selección e toma de decisiones.
Tema 3: Programas de acollida e socialización dp persoal.	Proceso de inducción. Plans de acollida para personal de novo ingreso.
Tema 4: Formación y plans de carreira para el personal.	Detectar necesidades de formación. Etapas do proceso formativo. Avaliación. Itinerarios de carreira.
Tema 5: Xestión de recursos humanos por competencias.	Beneficios do uso das competencias na xestión dos recursos humanos. Diccionarios de competencias.
Tema 6: Liderazgo nas organizaciones.	Distinción entre Dirección e liderazgo. Teorías sobre o Liderazgo. Modelos actuales.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	0	36
Estudo de casos/análises de situacóns	7.5	48	55.5
Traballos tutelados	7.5	48	55.5
Probas de tipo test	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre la materia obxecto de estudio, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio o proxecto a desarrollar polo estudiante.
Estudo de casos/análises de situacóns	Análise dun feito, problema o suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar conocementos, diagnosticalo e entrenarse en procedimientos alternativos de solución.
Traballos tutelados	O estudiante, de manera individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacóns, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente tratase dunha actividade autónoma dos estudiantes que incluye a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	O estudiante, de manera individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacóns, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente tratase de unha actividade autónoma dos estudiantes que incluye a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaluadas

Traballos tutelados	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	15	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	15	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE22 CT4
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	70	CB5 CG3 CE22

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Para a segunda convocatoria haberá un exame tipo test das mesmas características que na primeira. conservarase a cualificación obtida na avaliação continua (30%).

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nas demais traballos do cuadri mestre

Para a segunda convocatoria haberá también un examen tipo test, das mesmas características que na primeira convocatoria e se conservarán as calificaciones obtidas no trabajo. Para aquellos alumnos que no houbesen realizado o trabalho, o examen test constará dun maior número de preguntas, que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliação continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carrera haberá un examen final tipo test de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de facultade para o curso 2016-2017

Bibliografía. Fontes de información

PUCHOL, DIRECCIÓN y GESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS. B. BÁSICA, 7 ^a . DÍAZ DE SANTOS, SI
CHIAVENATO, GESTIÓN DEL TALENTO HUMANO: EL NUEVO PAPEL DE LOS RRHH EN LAS ORGANIZACIONES. B. BÁSICA, 2 ^a EDICION. MAC-GRAW-HILL, SI
NEWSTROM, COMPORTAMIENTO HUMANO EN EL TRABAJO. B. Básica, 13 ^a EDICION.MCGRAW-HILL2011, SI
FERNÁNDEZ RIOS. , ANÁLISIS E DESCRIPCIÓN DE PUESTOS DE TRABAJO. TEORÍA.MÉTODOS Y EJERCICIOS.. B. COMPLEMENTARIA., 3 ^a EDICIÓN. DÍAZ DE SANTOS.2005, SI
PEREDA MARÍN., GESTIÓN DE RRHH POR COMPETENCIAS. Bibliografía Complementaria., 1 ^a EDICION.C.E RAMÓN ARECES.2011, SI
PUCHOL, EL LIBRO DE LA ENTREVISTA DE TRABAJO: COMO SUPERAR LAS ENTREVISTAS Y CONSEGUIR EL TRABAJO QUE DESEAS. Bibliografía complementaria, 4 ^a ED. DÍAZ DE SANTOS.2006, SI

BONACHO, DIRECCION DE PERSONAS: EVIDENCIAS Y PERSPECTIVAS PARA EL SIGLO XXI. Bibliografía Complementaria, 2ºED. PRETINCE-HALL.2005, SI
ASTRE CASTILLO, DIRECCION DE RECURSOS HUMANOS: UN ENFOQUE ESTRATEGICO. Bibliografía Complementaria., 2ºED.MCGRAW-HILL, SI
BUCKLEY, LA FORMACION: TEORIA Y PRACTICA.. Bibliografia Complementaria, 1ºED. DÍAZ DE SANTOS.3003, SI
F. BERROCAL, PSICOLOGÍA DO TRABAJO. B. BÁSICA. , ED.SÍNTESIS. 2008, SI
MARTÍNEZ TUR, PSICOLOGÍA DE LAS ORGANIZACIONES. B. BÁSICA., ED. SÍTESIS. 2015, SI
DURO MARÍN, PSICOLOGÍA DE LA CALIDAD DE VIDA LABORAL.B. COMPLEMENTARIA, ED. PIRÁMIDE. 2013., SI

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Recursos humanos I/V08G211V01405

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Socioloxía do traballo/V08G211V01305

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía/V08G211V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía do traballo

Materia	Socioloxía do traballo			
Código	V08G211V01305			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición				
	Departamento Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Barahona Martín, Magdalena			
Profesorado	Barahona Martín, Magdalena			
Correo-e	barahona@uvigo.es			
Web				
Descripción	Coñecer a socioloxía do traballo e as técnicas de investigación social.			
xeral				

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2 Que os estudiantes saíban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber - saber facer
CB3 Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber - saber facer
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- Saber estar / ser
CE21 Interpretar información sobre el mundo del trabajo, procesarla y transmitirla mediante informes específicos	- saber facer
CT1 Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber facer
CT3 Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- Saber estar / ser
CT4 Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser
CT5 Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecemento de traballo como a espiña dorsal da identidade individual e social, da orde de división social CB2 do traballo e da súa evolución e os críticos ideolóxicos das estruturas de procesos relacóns técnico-productivas, de organización e de traballo.

CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG5
CE21
CT1
CT3
CT4
CT5

Contidos

Tema

Tema 1: Significado do traballo e o seu contextualización.	1. A definición e o enfoque sociolóxico do traballo. 2. O significado e ideoloxías do traballo no seu percorrido contextual e socio-histórico. 3. Enfoques da socioloxía do traballo como especialidade
Tema 2: A organización técnica e social do traballo.	1. Capitalismo industrial e a división técnica e social do traballo. 2. O modelo de traballo capitalista, a relación capital-traballo e a cuestión social. 3. Principais paradigmas da organización social do traballo na empresa.
Tema 3: A división do traballo na sociedade	1. A actividade laboral como unha estrutura de desigualdade social e a desigualdade de xénero. 2. O estudo do mercado de traballo e as principais teorías do traballo: Teorías económicas, as institucionalistas e neoinstitucionalistas, as teorías críticas e a teoría de xénero. 3. A división internacional do traballo: Principais teorías
Tema 4: A cualificación da forza do traballo	1. As teorías da cualificación do traballo. 2. As teorías da descualificación do traballo.
Tema 5: O traballo na sociedade actual	1. A crise da sociedade do traballo desde o posfordismo á globalización. Do traballo ao emprego, Do emprego ao precariado. 2. A financiación da economía e a nova pobreza e a pobreza salarial. 3. Os debates e dilemas do traballo hoxe: A tese do fin do traballo. As propostas das rendas de inclusión social e a renda universal. Repartición do traballo e do tempo.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	0	36
Estudo de casos/análises de situacóns	13	47	60
Probas de tipo test	2	52	54

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia, as súas bases teóricas e directrices principais, que deberán ser estudiados e comprendidos polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Estudo de casos/análises de situacóns	Realizaranse a descripción de problemas, de situacóns ou estudo de casos para levar a cabo debates, resolución de problemas ou exercicios que faciliten a comprensión da materia e a aprendizaxe da análise reflexiva ou crítico de forma colectiva ou individual sobre aqueles aspectos da realidade que se relacionen coas temáticas da materia ou da profesión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Para atender las consultas y dudas relativas a los contenidos de la materia, se puede recurrir de forma individual o por pequeños grupos a una atención personalizada bien sea en tutorías o por correo electrónico.

Estudo de casos/análises de situacións	Para atender las consultas y dudas relativas a los contenidos de las prácticas de la materia, se puede recurrir de forma individual o por pequeños grupos a una atención personalizada bien sea en tutorías o por correo electrónico
--	--

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Valorarase en tanto prácticas, en primeiro lugar, o interese e a participación directa en clase con 0,75 puntos; en segundo lugar, a resolución de actividades expostas individuais ou en grupo con 0,75 puntos; e en terceiro lugar realizarase un test parcial durante o cuatrimestre cunha avaliación de 1,5 puntos (non é eliminatorio).	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE21 CT1 CT5
Probas de tipo test	O exame final de avaliación consistirá nun exame de tipo test e a súa puntuación na nota final corresponde ao 70% desta. Durante o cuatrimestre realizarase unha proba tipo test para quen seguen a avaliación continua, sobre os contidos teórico e prácticos desenvolvidos do temario ata ese momento e indicarase a súa data no cronograma. Esta avaliación ou cualificación forma parte únicamente da avaliación continua e a materia non é eliminatoria.	70	CB2 CB3 CG2 CE21 CT3 CT4

Outros comentarios e avaliação de Xullo

O alumno/a deberá acadar unha nota mínima de 4 sobre 10 no examen final para que se lle sume a calificación obtida na avaliación continua.

Os alumnos/as que non poidan seguir a avaliación continua farán un único examen co que podrán acadar o 100% da nota.

CONVOCATORIA DE XULIO: Quienes non seguiron ou nonsuperaron a avaliación continua podrán facer un examen teórico-práctico co que podrán acadar o 100% da nota.

O sistema de avaliación da Convocatoria Fin de Carrera será un examen teórico-práctico co que o alumno podrá acadar o 100% da nota. As datas e horarios das probas de avaliación son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17.

Bibliografía. Fontes de información

- ORTEGA SANTOS, J., y PÓVEDA ROSA, M. (Manual básico), Trabajo, empleo y cambio social, 2001, Tirant del Blanch
- KÖLER, H.D. y MARTÍN ARTILES, A.(Manual básico), Manual de sociología del trabajo y relaciones laborales, 2005, Delta, Madrid
- MORURO, JORGE (recomendable), La fábrica de emprendedores, 2015, Akal
- www.publico.es, Espacio Público, Ágora Económica: Por una renta mínima garantizada (recomendable), Por una renta mínima garantizada, Junio, 2015,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría sociolaboral/V08G210V01901

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Teoría das relacións laborais/V08G210V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito administrativo

Materia	Dereito administrativo			
Código	V08G211V01401			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Lareo Jiménez, Jacinto			
Profesorado	Lareo Jiménez, Jacinto Ruiz Ceniceros, Mauricio			
Correo-e	jlareo@uvigo.es			
Web				
Descripción	Estudo das cuestions principais da parte xeral do Dereito Administrativo xeral			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber - saber facer
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber facer
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- Saber estar / ser
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - Saber estar / ser
CE3 Conocer la organización administrativa, el procedimiento de elaboración de los actos administrativos y el sistema de controles no judiciales de la actividad administrativa	- saber - saber facer
CT4 Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumno coñeza a organización administrativa	CE3
Distinción das normas administrativas e os actos administrativos	CB2 CE3 CE6 CE7 CE25 CT1 CT3

Entendemento dos procedementos de elaboración dos actos administrativos e dominio dos recursos que caiban interpor contra os mesmos	CB2 CB4 CG1 CE3 CE6 CE7 CE25 CT1 CT3
Dominio de los recursos que cabe interponer contra los actos administrativos	CB2 CB4 CG1 CE3
Capacidade de análise e de síntese	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CE1 CE2 CE7 CE8 CE10
Traballar individualmente e en equipo	CB2 CB2 CB3 CB4 CB4 CG1 CG2 CG3 CT4
Capacidade de organización e planificación	CB2 CB2 CB3 CB4 CG1 CG1 CG4 CG5 CE48 CT1 CT3 CT4 CT4 CT5
Resolver problemas de forma efectiva	CB4 CG1 CG5 CE20 CE71 CT4

Contidos

Tema

Tema 1. Os suxeitos do Dereito Administrativo: a Administración pública como persoa xurídica, a organización administrativa e a teoría do administrado	1. O Dereito administrativo determinado polo concepto de Administración pública 2. A Administración como persoa xurídica 3. As Administracións públicas a. Personalidade xurídica da Administración b. A diversidade de Administracións públicas c. A capacidade das persoas xurídicas públicas d. Os órganos administrativos. A competencia e. A organización das Administracións territoriais españolas f. A organización das Administracións institucionais e entes corporativos 4. O administrado a. Relacións de supremacía ou suxección xeral e especial b. A capacidade de obrar e as súas circunstancias modificativas c. As situacións xurídicas subxectivas
Tema 2: O regulamento como fonte do Dereito Administrativo	1. O ordenamento xurídico 2. O Dereito administrativo e normas con forza de lei 3. O regulamento a. Concepto b. Xustificación da potestade regulamentaria c. Distinción entre os regulamentos e os actos administrativos d. A inderogabilidade singular dos regulamentos e. As relacións entre a lei e o regulamento f. Clases de regulamentos g. Límites formais e materiais que condicionan a validez dos regulamentos h. Os regulamentos ilegais. Técnicas de control da legalidade dos regulamentos
Tema 3: A actividade administrativa (I): Procedemento administrativo	1. O procedemento administrativo común e procedementos administrativos 2. Os principios xerais do procedemento 3. Os suxeitos do procedemento a. Os responsables do procedemento b. Os interesados 4. Termos e prazos: o seu cómputo 5. Fases do procedemento administrativo: a. A iniciación do procedemento b. O expediente administrativo c. Medidas provisionais d. Actos de instrucción e. Finalización do procedemento
Tema 4: A actividade administrativa (II): Actos administrativos	1. Concepto de acto administrativo 2. Elementos dos actos administrativos 3. Clases de actos administrativos: relevancia dos diferentes criterios 4. A eficacia dos actos administrativos a. Concepto b. A eficacia inmediata c. Excepcións á eficacia inmediata: i. Eficacia demorada; notificación e publicación dos actos administrativos ii. Eficacia anticipada 5. Teoría da invalidez: graos de invalidez dos actos administrativos a. A anulabilidade dos actos administrativos b. Nulidade absoluta ou de pleno derecho c. Irregularidades non invalidantes 6. O problema da inactividade da Administración a. O deber de resolver e notificar. Prazos b. Efectos do silencio administrativo c. Procedementos iniciados a solicitude do interesado d. Procedementos iniciados de oficio. Caducidade e. Natureza xurídica do silencio administrativo: ficción legal ou acto presunto. A eficacia dos actos presuntos. f. Os prazos para recorrer o silencio administrativo g. O silencio administrativo no Dereito urbanístico 7. A execución forzosa dos actos administrativos a. Os orzamentos da execución b. Principios do procedemento de execución c. Medios de execución forzosa 8. A coacción directa 9. A vía de feito

Tema 5: A actividade administrativa (III): Contratos administrativos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción: convenios e contratos. Relevancia do Dereito da Unión Europea 2. Ámbito subxectivo 3. Negocios e contratos excluídos 4. Contratos do sector público: criterios de delimitación, sistema de fontes e réxime xurídico 5. As partes no contrato 6. Obxecto, prezo, contía do contrato e garantías 7. A preparación dos contratos. Selección do contratista, adxudicación e formalización dos contratos. 8. Racionalización técnica da contratación 9. A organización administrativa para a xestión da contratación 10. Réxime de invalidez e recurso especial en materia de contratación 11. Efectos, cumprimento e extinción dos contratos. En particular as prerrogativas da Administración, a modificación dos contratos e as técnicas de garantía do equilibrio económico-financieiro 12. Os contratos administrativos típicos
Tema 6: Control de legalidade da actividade administrativa: Control de legaliade en vía administrativa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e características dos recursos administrativos. Procedimentos alternativos de impugnación ou reclamación 2. Clases de recursos administrativos <ul style="list-style-type: none"> a) Recursos ordinarios: alzada e reposición c) Recurso extraordinario: revisión d) Recursos especiais 3. A revogación dos actos administrativos <ul style="list-style-type: none"> a) Revogación por motivos de legalidade: a revisión de actos nulos e anulables b) Revogación por motivos de oportunidade 4. A rectificación de errores materiais, de feito ou aritméticos. As reclamacións previas ás vías civil e social 5. A suspensión da eficacia dos actos administrativos en caso de recurso administrativo ou de revisión de oficio
Tema 7: Formas de actividade (I) Actividade de ordenación e control. Actividade de Fomento. Servizo Público	<ol style="list-style-type: none"> 1. Criterios de clasificación da actividade administrativa 2. A actividade administrativa de policía ou de limitación <ul style="list-style-type: none"> a. Caracterización xeral e principais manifestacións b. A técnica autorizatoria. As declaracións responsables e as comunicacións previas c. A delimitación administrativa de dereitos 3. A actividade administrativa de fomento. Especial referencia á subvención 4. A actividade administrativa de servizo público
Tema 8: Formas de actividade (II): As sancións administrativas	<ol style="list-style-type: none"> 1. A potestade sancionadora da Administración 2. Os principios da potestade sancionadora <ul style="list-style-type: none"> a. O principio de legalidade b. O principio de tipicidade c. A irretroactividade das normas sancionadoras desfavorables d. A responsabilidade e. O principio de proporcionalidade f. Príncipio non bis in idem g. A prescripción 3. O procedemento sancionador
Tema 9: Garantías patrimoniais frente a actividade administrativa (I): A responsabilidade patrimonial da Administración	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. A responsabilidade por actos lexislativos e polo funcionamento da Administración de Xustiza 3. Os requisitos da responsabilidade patrimonial da Administración <ul style="list-style-type: none"> a. A lesión resarcible b. A imputación do dano c. A relación de causalidade 4. Extensión e cálculo da reparación 5. A reclamación administrativa de responsabilidade 6. O principio de unidade xurisdiccional 7. A responsabilidade das autoridades e do persoal ao servizo das Administracións públicas

Tema 10: Garantías patrimoniais frente a actividad administrativa (II): A expropiación forzosa

1. Evolución histórica e concepto actual
2. Lexislación aplicable
3. Elementos da expropiación forzosa
  - a. Suxetos da expropiación
  - b. A causa ou fin da expropiación
  - c. O obxecto da potestade expropiatoria
4. O procedemento expropriatorio
  - a. A declaración de necesidade de ocupación
  - b. O acordo de necesidade de ocupación
  - c. A determinación do xustiprecio
  - d. O pago e toma de posesión
  - e. A expropiación urxente
5. As garantías do expropiado
  - a. Os intereses de demora
  - b. A retasación
- 5.3 O dereito de reversión

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	52	88
Seminarios	15	33	48
Probas de resposta curta	1	13	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo
Seminarios	Desenvolverase as seguintes actividades coa finalidade de repasar ou profundizar nos contidos abordados nas sesións maxistrais: Resolución de supostos prácticos; análise de contidos específicos; postas en común e resolución de dúbidas; e preparación de escritos dirixidos á Administración pública e recursos administrativos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Seminarios	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Sesión maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminarios	Realización de casos prácticos escritos e orais, expondo os alumnos os criterios seguidos para aplicar os coñecementos teóricos sobre a materia e o réxime xurídico aplicable	30	CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5
Probas de respuesta curta	Os/as estudiantes realizarán un examen teórico-práctico no que deberán expor, mediante respuestas curtas, o réxime xurídico-administrativo aplicable a un suposto práctico	70	CB5 CG3 CG5

Outros comentarios e avaliação de Xullo

Para participar na avaliação continua será requisito indispensable que o/a alumno/a suba a súa ficha de estudiante á plataforma TEMA antes de que conclúa o primeiro mes de clase. As cualificacións obtidas no estudo de casos/análises de situacións manterase na segunda convocatoria do curso académico. Para aprobar a materia é preciso obter un mínimo dun 5 entre o exame final e a avaliação continua. A cualificación máxima que pode obterse no exame final será de 7, sumándose á puntuación obtida no devandito exame a que corresponda na avaliação continua. Para que esta suma teña lugar será

requisito imprescindible obter un mínimo de 3,5 sobre 7 no exame final. En todas as convocatorias o exame final poderá consistir en probas prácticas (resolución de casos prácticos), probas de resposta curta e/our probas de resposta longa. Por acordo da Xunta de Facultade, os/as estudantes que non sigan ou non superen a avaliação continua terán dereito a un exame final teórico-práctico sobre o 100%, distinto do anterior, no que se avalíe a adquisición de todas as competencias globais da materia. Convocatoria extraordinaria fin de carreira: a) Tipo de exame: Os/as estudantes realizarán un exame teórico-práctico sobre a totalidade dos contidos da materia; b) Sistema de avaliação: O 100% da cualificación virá determinado polo resultado do exame teórico-práctico. As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Fernández Ramos, Severiano; Gamero Casado, Eduardo, Manual básico de Derecho Administrativo, última, Tecnos

Martín Rebollo, Luis, Leyes administrativas, última, Aranzadi

Parada Vázquez, Ramón, Derecho Administrativo I, última, Open

Parada Vázquez, Ramón, Derecho Administrativo II, última, Open

É inescusable para o estudo da materia, realización de casos prácticos, seminarios, etc., que o/a estudiante manexe os textos legais que conteñen as regulacións a que se aludirá na explicación de cada lección do programa na súa versión actualizada. Destes textos legais existen edicións soltas publicadas polo BOE e outras editoriais (Civitas, Tecnos, Aranzadi, etc.). Tamén hai recompilacións que facilitan moito o traballo. Destas recompilacións lexislativas recoméndase Leis administrativas (Pamplona: Aranzadi, última edición).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional/V08G211V01201

Dereito: Teoría do derecho/V08G211V01101

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito mercantil/V08G211V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da seguridade social I**

Materia	Dereito da seguridade social I			
Código	V08G211V01402			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, Jaime			
Profesorado	Cabeza Pereiro, Jaime Martínez Yáñez, Nora María Pazos Perez, Alexandre			
Correo-e	jcabeza@uvigo.es			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito do traballo II

Materia	Dereito do traballo II			
Código	V08G211V01403			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Martínez Yáñez, Nora María			
Profesorado	Fernández Docampo, María Belén Martínez Yáñez, Nora María			
Correo-e	nora@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es			
Descripción xeral	A materia trata de ofrecer aos alumnos un coñecemento das principais institucións e categorías xurídico-laborais relacionadas cos dereitos e obrigas derivadas do contrato de trabalho, as súas vicisitudes e a súa extinción e elo tanto dende o punto de vista xurídico-positivo, como doctrinal e xurisprudencial.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber facer
CB3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber - saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber facer
CG4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber facer
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - Saber estar / ser
CE8	Capacidad para determinar y ofrecer una solución a los problemas de flexibilidad laboral y externacionalización productiva, con especial atención a los grupos de empresas y a la transnacionalización	- saber facer
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber facer
CT3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- saber facer - Saber estar / ser
CT4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- saber facer - Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico	- saber - saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacidade de administrar a información.	CB3 CG1 CG4 CE1 CE2 CE3 CE4 CE8 CE12 CE21 CE22 CT1 CT1 CT2 CT4 CT7 CT10 CT13 CT14 CT17 CT18 CT19 CT20
Coñecer o marco normativo regulador das relacións laborais.	CB3 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG11 CE8 CE13 CE16 CE17 CE19 CE43 CE45 CE51 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT16

Ser quen de seleccionar, administrar e transmitir información e documentación laboral.	CB4 CB5 CG1 CG2 CG2 CG3 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG13 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CE10 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CT1 CT3
Ser quen de realizar funcións de representación e negociación nos diferentes ámbitos das relacóns laborais.	CB2 CB2 CB3 CB4 CB5 CB5 CG1 CG1 CG2 CG5 CE2 CE3 CE5 CE8 CE9 CT1 CT4 CT4 CT5
Capacidade de asesorar a organizacóns sindicais e empresariais e ás súas afiliados.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG1 CG2 CG2 CG5 CE2 CT1 CT3 CT4 CT5 CT9

Capacidade para determinar e ofrecer unha solución aos problemas de flexibilidade laboral e externalización produtiva, con especial atención aos grupos de empresas e a transnacionalización.	CB1 CB2 CG1 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG11 CE8 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT13 CT21
Capacidade para confeccionar nóminas e liquidacións.	CB3 CB4 CG1 CE1 CE5 CE9 CE22 CT5
Capacidade de asesorar e administrar en materia de emprego, contratación laboral, Seguridade Social, Asistencia Social e protección social complementaria	CB4 CG1 CG5 CE10 CE11 CE14 CT1 CT4 CT12 CT19

Contidos

Tema

I. DEREITOS E OBLIGACIÓN DAS PARTES.

Tema 1. A retribución

- . Concepto. Presunción de salario.
- . Percepcións non salariais.
- . Clases de salarios.
- . Estructura salarial. Salario base e complementos salariais. Consolidación.
- . Salario mínimo interprofesional.
- . Gratificacións extraordinarias.
- . Non discriminación por razón de sexo.
- . Pago do salario. Mora e anticipos. Documentación.
- . Absorción e compensación.
- . Aseguramento do pago. O Fondo de Garantía Salarial.
- . Os créditos salariales. Reglas ordinarias e concursais.
- . Protección procesal común do salario. Inembargabilidade.

Tema 2. Outros deberes do empresario.

- . Respeto á dignidade do traballador e igualdade de tratamento.
- . O acoso por razón de sexo, acoso sexual e acoso moral. Outros riscos psicosociales.
- . Ocupación efectiva.
- . Formación e promoción profesional.

Tema 3. O deber de prevención de riscos laborais.

- . Antecedentes. A LPRL e súa normativa de desarrollo.
- . Dereitos e obligacións.
- . Servizos de prevención.
- . Consulta e participación dos traballadores. Remisión.
- . Responsabilidades.

Tema 4. Tempo de traballo.

- . Xornada anual. Distribución. O horario. O calendario laboral.
- . Xornadas especiais.
- . Traballo nocturno, a turnos e ritmo de traballo.
- . Horas extraordinarias.
- . Descansos semanais e festivos.
- . Vacaciones anuais.
- . Permisos e outras ausencias do traballo.
- . Conciliación da vida laboral e familiar. Violencia de género

Tema 5. O poder de dirección do empresario e o ius variandi. A clasificación profesional.

- . Concepto. Modulacións.
- . A clasificación profesional.
- . O grupo profesional.
- . A categoría profesional e a equivalencia.
- . O nivel retributivo.
- . O encadramento e a polivalencia funcional.
- . Movilidade funcional. Horizontal. Vertical. Descendente e ascendente. Consolidación.

Tema 6. Obligacións do traballador

- . Prestación do traballo.
- . Dilixencia e rendemento normal.
- . Obediencia e desobediencia lexítima.
- . A non concorrenza. Pactos de exclusividade e de permanencia.
- . Invencións "de servicio" e dereitos de explotación da propiedade intelectual.

II. VICISITUDES DO CONTRATO.

Tema 7. Movilidade geográfica e modificación sustancial das condicións de traballo.

- . Movilidade xeográfica.
- . Traslados.
- . Desprazamentos.
- . Desprazamentos transnacionais.
- . Modificación sustancial das condicións de traballo.

Tema 8. Suspensión do contrato e excedencia voluntaria.

- . Concepto e efectos xerais. Reserva de posto e suspensión do salario.
- Matizacóns.
- . Mutuo acordo e causas válidamente consignadas no contrato.
- . Incapacidade temporal e incapacidad permanente.
- . Maternidade, adopción e acollimento. Risco durante o embarazo e lactancia.
- Paternidade.
- . Privación de libertade.
- . Cargo público representativo e excedencia forzosa. Funcións sindicais.
- . Excedencia para o coidado de familiares. A "suspensión parcial" por garda legal.
- . Suspensións colectivas. Forza mallor temporal e causas económicas, técnicas, organizativas e de produción. Folga e lockout.
- . Víctima de violencia de xénero
- . Suspensión disciplinaria. Remisión.
- . Excedencia voluntaria.

Tema 9. Descentralización productiva e cesión de traballadores. Sucesión da empresa.

- . A descentralización productiva. Concepto e tipología.
- . Contratas e subcontratas.
- . Responsabilidade laboral, administrativa e de Seguridade Social.
- . Regras especiais no sector da construción.
- . Cesión de traballadores e tráfico de man de obra.
- . Sucesión de empresa. Concepto.
- . Unidade productiva autónoma.
- . O cambio de titularidade no centro de traballo.
- . Por actos inter vivos.
- . Mortis causa e asimilados.
- . Notificación e responsabilidades solidarias.
- . Facultades dos representantes legais.
- . Convenio colectivo aplicable e urxencia do mandato representativo.

III. EXTINCIÓN DO CONTRATO.

Tema 10. Extinción do contrato

- . As causas de extinción do contrato de traballo.
- . Documentación. O recibo de finiquito.
- . Presencia do representante legal dos traballadores.
- . Liquidacións e indemnizacións.

Tema 11. Despido disciplinario

- . O poder disciplinario do empresario.
- . O concepto de despido.
- . Documentación e as súas formalidades.
- . Causas.
- . Forma. Carta de despido, audiencia a delegados sindicais e expediente contradictorio. Outras.
- . Calificación e efectos. Procedente, improcedente e nulo. Consecuencias específicas de cada un deles. Caso dos representantes legais dos traballadores. Os salarios de tramitación. O caso do despido tácito.
- . Outras sancións. Legalidade e tipicidade. Límites legais. Formalidades. Prescripción das infraccións.

Tema 12. Extinción por imposibilidade ou onerosidade sobrevida.

- . Morte, xubilación e incapacidade definitiva do trabajador.
- . Extinción colectiva. Morte, incapacidade e xubilación do empresario.
- . Despido por causas obxectivas. Forma e efectos.
- . Extinción da personalidade xurídica da empresa. Forza mallor e despido colectivo por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción. Particularidades do despido colectivo en supostos de "concurso"
- . O expediente de regulación de emprego.

Tema 13. Extinción por vontade do traballador

- . Por causas válidamente pactadas. Condicións
- . Expiración do termo: remisión.
- . Por mutuo disenso.
- . Por vontade do traballador. Dimisión e abandono.
- . Incumplimiento do empresario.
- . Modificación sustancial y traslado: remisión.

IV.- ACTUACIÓN ADMINISTRATIVA.

Tema 14. Infraccións e sancións laborais

- . A Administración do Estado. A Administración das Comunidades Autónomas.
- . A Inspección de Traballo e Seguridade Social.
- . Consellos económicos e sociais e consellos de relacións laborais.
- . Príncipios de Dereito sancionador. Infraccións.. Sancións.
- . Procedemento sancionador.
- . Impugnación de sancións.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	0	36
Estudo de casos/análises de situacións	15	0	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	28	29
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	15	16
Probas de tipo test	2	40	42
Outras	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudio, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudiados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación posterior.

Estudo de casos/análisis de situacións	Planteamiento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvélos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
--	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estructura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos/análisis de situacións	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estructura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita que incluirá entre catro e sete preguntas de desenvolvemento -corto ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE8 CT1 CT3 CT4 CT5
Probas prácticas, de execución de tarefas	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba /exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na reais e/ou simuladas. resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.	25	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CE8 CT1 CT3 CT5
Probas de tipo test	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 pruebas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada tes/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CT1 CT3

Outras	A participação e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a asistencia a actividades formativas organizadas pola ÁREA de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%.	15	CB2 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CE8 CT4
	EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPOSTA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00 SOBRE 10 POSIBLES. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.		

Outros comentarios e avaliação de Xullo

CONVOCATORIA COMÚN MAIO/XUÑO (sistema de avaliação continua/sistema de avaliação final)

a) Avaliación continua. O alumno que deseche ser sometido ao sistema de avaliação continua deberá acreditar unha asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliação final.

b) Avaliación final. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliação continua, serán avaliados nun exame final.

Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final (a parte teórica representará un 60 por 100 da nota, e a parte práctica un 40 por 100)

CONVOCATORIA COMÚN DO MES DE XULLO

Se o/a alumno/a non superase a materia na convocatoria común do mes de xuño, a nota obtida na avaliação continua desenvolvida durante curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/a tería que someterse a un novo proceso de avaliação continua, agás que opte pola avaliação final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a sera avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico que representará a 100 por 100 da nota final.

As datas de exame son aprobadas pola Xunta de Facultade e están publicada na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Cruz Villalón, J, Compendio de Derecho del Trabajo , Tecnos, Madrid , última edición

Martin Valverde, A., Rodriguez Sañudo, F. y García Murcia, J., Derecho del Trabajo, Tecnos, Madrid, última edición

AA.VV., (coords. Fernández Docampo, B. y Fernández Prol, F.), Casos prácticos de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social , Netbiblo, A Coruña , 2012

Molero Mangalo, C y otros, Manual de Derecho del Trabajo, Civitas; Madrid , última edición

García Ninet, I. y Vicente Palacio, A., Derecho del Trabajo, Aranzadi, Navarra, última edición

Palomeque López, MC y Álvarez de la Rosa, M., Derecho del Trabajo, Fundación Ramón Areces, Madrid, última edición

AAVV, Código/legislación de normas laborales y de seguridad social, cualquiera de las editoriales existentes en el mercado y actualizado, últiima edición

Compendio de Lexislación laboral actualizado.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo I/V08G211V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS

Técnicas de investigación social

Materia	Técnicas de investigación social			
Código	V08G211V01404			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Trigo Gómez, María del Pilar			
Profesorado	Trigo Gómez, María del Pilar			
Correo-e	ptrigo@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Que os alumnos coñezan a práctica da investigación social, as distintas posibilidades metodolóxicas e as diferentes técnicas de recolección e análisis de datos			

Competencias

Código	Tipología
CB2 Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber facer
CB4 Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber - saber facer
CB5 Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG1 Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2 Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber - saber facer
CG3 Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - saber facer
CG4 Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional	- saber - saber facer
CG5 Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber - saber facer
CE19 Saber realizar un estudio estadístico, en el campo de la investigación social, mediante una encuesta por muestreo probabilístico	- saber facer
CT3 Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal	- saber - saber facer
CT4 Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad	- Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. CB2
CB4
CB5

Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.

Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional CG1
CG2

Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos os temas relacionados coa súa especialidade CG3
CG4

Capacidade para a aprendizaxe continuada e autónoma que permita la actualización de coñecementos no ejercicio da súa actividade profesional CG5

Capacidade para a aprendizaxe continua de novas tecnoloxías aplicables ao exercicio profesional

Capacidade para desenvolver a súa actividade profesional conforme aos dereitos fundamentais e ao código deontolóxico profesional

Saber realizar un estudo estatístico, no campo da investigación social, mediante unha enquisa por mostraxe probabilístico CE19

Capacidade para a toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersonal CT3
CT4

Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade

Contidos

Tema

Tema 1. A mostraxe.	1.1 Mostraxe probabilístico. 1.2 Deseño de enquisas
Tema 2. O cuestionario.	2.1 Tipos de preguntas. 2.2 Otraballo de campo e a preparación dos datos.
Tema 3. Tipos de enquisas.	3.1 Enquisas de entrevista persoal. 3.2 Enquisas por correo. 3.3 Enquisas telefónicas. 3.4 Enquisas de panel.
Tema 4. Mostraxe aleatorio simple con e sin reposición.	4.1 Estimación de medias e totais. 4.2 Estimación da proporción. 4.3 Tamaño da mostra.
Tema 5. Muestreo aleatorio estratificado.	5.1 Estimación de medias e totais. 5.2 Estimación da proporción. 5.3 Tamaño da mostra.
Tema 6. Outros tipos de mostraxe.	6.1 Mostraxe aleatoria estratificada. 6.2 Mostraxe por conglomerados. 6.3 Mostraxe de razón, de regresión.
Tema 7. Procedementos avanzados de análisis de datos.	Procedementos avanzados de análise de datos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	20	56
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	15	37	52
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática do tema en cuestión.
---	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudio e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias	Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de exercicios nas clases prácticas de maneira colectiva e individual	30	CB5 CG1 CG2 CG4 CG5	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final teórico-práctico da materia	70	CB2 CB5 CG3 CG4 CE19	

Outros comentarios e avaliação de Xullo

O alumno/a deberá acadar unha nota mínima de 4 (sobre 10) no examen final para que se lle sume a calificación obtida na avaliação continua.

Os alumnos que non poidan seguir a avaliação continua farán un único examen co que podrán acadar o 100% da nota.

Convocatoria de Xullo, os alumnos que non seguiron ou non superaron a avaliação continua podrán facer un examen teórico-práctico co que podrán acadar o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliação das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-17.

Bibliografía. Fontes de información

Scheaffer, Richard. Elementos de Muestreo. ED. Thomson. Madrid, 2006.

Pérez López, César. Muestreo Estadístico. Ed. Ibergaceta. Madrid, 2010.

Fernández García, Ramón. Muestreo de Poblaciones Finitas. Curso Básico. Ed. PPV. Barcelona, 1994.

Santesmases Mestre, Miguel : Dyane 4: Diseño y Análisis de Encuestas en Investigación Social y de Mercados. Ed. Pirámide. Madrid, 1997.

V. G. Manzano: Manual para Encuestadores. Ed. Ariel, Barcelona, 1996.

Santos Peñas, J.; Muñoz Alamillos, A; Juez Martel, P.; Guzmán Justicia, L. Diseño y tratamiento estadístico de encuestas para estudios de mercado. Centro de estudios Ramón Areces, S.A. Madrid, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría sociolaboral/V08G210V01901

Teoría das relacións laborais/V08G210V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS

Recursos humanos I

Materia	Recursos humanos I			
Código	V08G211V01405			
Titulacion	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Fernández Arias, Mª Jesús			
Profesorado	Alvarez Prego de Oliver, Javier Eloy Fernández Arias, Mª Jesús			
Correo-e	jarias@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Tratarase do estudo do sistema de xestión de recursos humanos na organización empresarial, entendendo que este é o elemento diferencial no desenvolvemento dunha vantaxe competitiva sostible a longo prazo			

Competencias

Código	Tipoloxía	
CB2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.	- saber facer
CB4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer - Saber estar / ser
CB5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber facer
CG1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional	- saber - saber facer
CG2	Capacidad para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad	- saber facer
CG3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional	- saber - saber facer
CG5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional	- saber facer - Saber estar / ser
CE17	Conocer la función empresarial de recursos humanos. Conocer y aplicar las técnicas/procedimientos de dirección y gestión de recursos humanos, teniendo en cuenta la realidad empresarial	- saber - saber facer
CT1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Aplicar os procedementos de análise e coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestiósns concretas, tanto a nivel estratégico como operativo, no ámbito da xestión dos recursos humanos.	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CE17 CT1

Ter capacidade para buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa no ámbito dos recursos humanos para interpretar a súa importancia en termos de defensa ou crítica de distintas posturas ou medidas de actuación alternativas tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.

CB5
CG1
CG3
CE17
CT1

Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade para expresarse correctamente, transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación ou opinión sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial.

CG3
CG5
CE17
CT1

Contidos

Tema

Tema 1. A función empresarial de Recursos Humanos	1.1 A función de recursos humanos 1.2 Dirección de Recursos Humanos
Tema 2. Dirección Estratégica de Recursos humanos	2.1. Concepto e características da Dirección Estratégica de Recursos Humanos 2.2. Funcións e proceso da Dirección Estratégica de Recursos Humanos na empresa
Tema 3. Tendencias e teorías actuais na función de Recursos Humanos	3.1. Evolución histórica da función de Recursos Humanos 3.2. Características actuais e tendencias na xestión dos Recursos Humanos na organización empresarial
Tema 4. Planificación de necesidades de Recursos Humanos	4.1 Análise e descripción de postos 4.2. Planificación de plantillas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	20	56
Estudo de casos/análises de situacións	15	47	62
Probas de resposta curta	2	30	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudiante.
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do alumno, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia a través de probas de avaliación con contido práctico e teórico, e a resolución, de forma individual ou en grupo, de cuestións sobre a disciplina formuladas, guiadas e supervisadas polo profesorado ao longo do período lectivo.	30	CB2 CG1 CT1
Probas de resposta curta	Exámes como probas para avaliar os coñecementos adquiridos do alumno sobre a materia. Para poder aprobar a materia será preciso ter superado o exame final cunha nota mínima de 5 sobre 10.	70	CB2 CE17

Outros comentarios e avaliação de Xullo

A descripción desta guía está pensada para a modalidade presencial, polo que será obrigatorio xustificar a asistencia ás

clases presenciais.

Para ter dereito á avaliación da parte presencial (4 sobre 10) é necesario asistir polo menos ao 80% das clases.

A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada ano académico

A concreción das actividades que hai que realizar dependerá en gran medida do número de alumnos así como da dispoñibilidade de medios para traballar en grupo.

Bibliografía. Fontes de información

ALBIZU GALLASTEGUI, E. e LANDETA RODRÍGUEZ, J., Dirección Estratégica , 2011 , Pirámide

ALLES, M.A. , Dirección Estratégica de Recursos Humanos, 2006, Granica

BYARS, L. e RUE, L. , Gestión de los Recursos Humanos, 1996, Irwin

DE LA CALLE, M.C. e ORTIZ DE URBINA, M. , Fundamentos de Recursos Humanos, 2004, Prentice Hall

DOLAN, S., VALLE, R., JACKSON, S e SCHULER, R.S. , La Gestión de los Recursos Humanos , 2007, McGraw Hill

LEAL, A., ALFARO DE PRADO, A., RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M. , El Factor Humano en las Relaciones Laborales, 1999, Pirámide

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Dereito mercantil/V08G211V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202

Outros comentarios

A descripción desta guía está pensada para a modalidade presencial, polo que será obrigatorio xustificar a non asistencia ás clases presenciais.

Para ter dereito á avaliación da parte presencial (3 sobre 10) é necesario asistir polo menos ao 80% das clases.

A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias ás que dá dereito a matrícula de cada ano académico

A concreción das actividades que hai que realizar dependerá en gran medida do número de alumnos así como da dispoñibilidade de medios para traballar en grupo.
